

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος

Συνδρομὴ ἑτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἑπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτησίαι. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6

1 Μαρτίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις
ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνήχ. καὶ τίλος· ἐπὶ σελ. 113.

Ο ΒΟΣΠΟΡΟΣ

Μόλις ἐπιβάντες εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, βλέπομεν ὥς τινα πέπλον τεφρώδη ἐκτεινόμενον ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐπὶ τοῦ πέπλου τούτου διαγραφόμενα τὰ ὄρη τῆς Μοραυίας καὶ Οὐγγαρίας, καὶ τὰς Ἀλπεὶς τῆς Κάτω Αὐστρίας. Ἡ ταχεῖα αὕτη μεταβολὴ τῆς σκηνογραφίας συμβαίνει πάντοτε δσάκις ἐπιβαίνει τις εἰς πλοῖον, ἐφ' οὗ ἀπαντῶνται τὰ πρόσωπα καὶ ἀκούονται ἤδη οἱ τόνοι τοῦ τόπου, διὰ τὸν ὁποῖον ἀναχωρεῖ. Εἴμεθα καθειργμένοι ἐντὸς κύκλου μορφῶν γερμανικῶν, αἵτινες μᾶς κάμνουν νὰ αἰσθανώμεθα πρὸ τῆς ὥρας τὸ ψύχος καὶ τὴν πληξίν τῆς ἀρχῆς. Οἱ ἡμέτεροι φίλοι μᾶς ἀρῆκαν· δὲν βλέπομεν πλέον εἰμὴ τρία λευκὰ μανδήλια κυματίζόμενα ἐπὶ μακρυνοῦ καϊκίου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ λέμβων ἀπερχομένων καὶ ἐρχομένων κατέναντι τοῦ τελωνείου. Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ ἀκριβέστατα μέρος, ὅπου ἠγκυροβόλησε τὸ Σικελικὸν ἀτμόπλοιον τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μας. Εἶνε ὡραία φθινοπωρινὴ ἑσπέρα λαμπρὰ καὶ χλιαρά. Οὐδέποτε ἡ Κωνσταντινούπολις μᾶς ἐφάνη τόσον φιλομειδῆς καὶ τόσον μεγάλη. Ἄς προσπαθήσωμεν διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ ἐντυπώσωμεν εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν τὰ ἀπέραντα διαγράμματα καὶ τὰ ἀόριστα χρώματα τῆς μαγικῆς πόλεως, καὶ ἄς ρίψωμεν τὸ βλέμμα διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὸ βάθος τοῦ θαυμασίου ἐκείνου Κερκτιῦ κόλπου, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου θὰ μᾶς ἀποκρυφῇ διὰ παντός. Τὰ λευκὰ μανδήλια ἠφανίσθησαν. Τὸ ἀτμόπλοιον κινεῖται. Τὰ πάντα φαίνονται μετατοπιζόμενα. Τὸ Σκούταρι προχωρεῖ, ἡ Σταμπούλ ἐπισχωχωρεῖ, ὁ Γαλατὰς στρέφεται περὶ ἑαυτὸν, ὡς διὰ νὰ μᾶς ἴδῃ ἀναχωροῦντας. Ὑγίαινε, Κεράτιε κόλπε! Ἐν σείσμα τοῦ ἀτμοπλοίου μᾶς ἀρπάζει τὸ προάστειον Κασίμ-πασᾶ, ἐν ἄλλο σείσμα μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ Ἐγιούπ, ἐν ἄλλο τὸν ἔκτον λόφον τῆς Σταμπούλ· ἀφανίζεται ὁ πέμπτος, ἀποκρύπτεται ὁ τέταρτος, ἐκλείπει ὁ τρίτος, χάνεται ὁ δεύτερος· δὲν ἀπομένει πλέον εἰμὴ ὁ λόφος τοῦ Σεραγίου, ὅστις, χάρις τῷ Θεῷ, δὲν θὰ μᾶς ἀφήτῃ ἐπὶ τινα χρόνον. Πλέονμεν ἤδη ἐν τῷ

μέσῳ τοῦ Βοσπόρου ταχέως. Παρέρχεται ἡ συνοικία τοῦ Τὸπ-χανῆ, παρέρχεται ἡ συνοικία τοῦ Φουντουκλή· φεύγουν αἱ λευκαὶ καὶ κατὰ γλυροὶ ὄψεις τῶν ἀνακτόρων τοῦ Δολμά-μπαγ-τσέ· τὸ δὲ Σκούταρι ἐκτείνει διὰ τελευταίαν φορὰν τοὺς ἀμφιθεατρικοὺς τοῦ κόλπου, τοὺς σκεπασμένους μὲ κήπους καὶ ἐπαύσεις. Ὑγίαινε Κωνσταντινούπολις! προσφιλὴς καὶ ἀπέραντε πόλις, ὄνειρον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, στεναγμὸς τῆς νεότητός μου, ἀνάμνησις ἀνεπίληστος τῆς ζωῆς μου! Ὑγίαινε, ὡραία καὶ ἀθάνατε βασίλισσα τῆς Ἀνατολῆς! Εἶθε ὁ χρόνος νὰ μεταβάλλῃ τὰς τύχας σου, χωρὶς νὰ βλάψῃ τὰ κάλλη σου, καὶ εἶθε τὰ τέκνα μου νὰ σὲ ἴδωσι μίαν ἡμέραν μὲ τὴν αὐτὴν μέθην τοῦ νεανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, μὲ τὴν δοποῖαν σὲ εἶδα καὶ σὲ ἀφίνω.

Ἡ θλίψις τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ δὲν διήρκεσεν ἐν τούτοις εἰμὴ ὀλίγα μόνον λεπτά, διότι ἄλλη Κωνσταντινούπολις, μεγαλιτέρα, ὠραιοτέρα καὶ φαιδροτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποῖαν ἄφινα εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον, ἐξεστίνετο ἐνώπιόν μου ἐπὶ εἰκοσιεπτὰ χιλίομετρα, ἐπὶ τῶν δύο ὠραιοτέρων παραλίων τῆς γῆς.

Τὸ πρῶτον χωρίον, ὅπερ παρουσιάζεται ἀριστερὰ ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τοῦ Βοσπόρου εἶνε τὸ Μπεσίχ-τασι, μέγα τουρικὸν χωρίον, ἡ μᾶλλον εἰπεῖν μέγα προάστειον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπερ ἐκτείνεται εἰς τοὺς πρόποδας λόφου, περίξ μικροῦ λιμένος. Ὅπισθεν αὐτοῦ ἀνοίγεται ὡραία κοιλάς, ὅπου τὸ ἄλσος τῶν δαφνῶν Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, ἀνερχομένη πρὸς τὸ Σταυροδρόμιον· μεταξὺ τῶν οἰκίων ὑψοῦται σύμπλεγμα πλατάνων, αἵτινες ἐπισκιάζουσι τὸν τάφον τοῦ περιφήμου πειρατοῦ Βαρβαρόσσα· μέγα καφεῖον, πλήρες ἀνθρώπων, προεξέχει τῶν ὑδάτων, ἐπιτηρηζόμενον ἐπὶ δάσους πασσάλων· ὁ λιμὴν εἶνε πλήρης λέμβων καὶ καϊκιῶν, τὸ παράλιον πολυάνθρωπον, ὁ λόφος κατὰφυτος, καὶ ἡ κοιλάς πλήρης οἰκιῶν καὶ κήπων. Ἀλλὰ δὲν εἶνε πλέον ἡ ὅρα τῶν προαστείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἡ ὅλος ἰδία καὶ ἀνεπίληπτος χάρις καὶ φαιδρότης τῶν χωρίων τοῦ Βοσπόρου. Τὰ σχήματα εἶνε μικρότερα. Εἶνε ὡς τις φωλεὰ οἰκίσκων χαριέντων, οἷτινες φαίνονται ὡς νεμέμενοι μεταξὺ ἐφρῶς καὶ θαλάσσης, πολίχνη δι' ἐρωτολήπτους καὶ ποιητάς, προσωρισμένη νὰ διαρκῇ ὅσον καὶ ἐν πάθος ἢ εἰς οἷστρους, ἐμπνηθίσκ

ἐκεῖ ἐκ μιᾶς ἰδιοτροπίας, ὥραιαν τινὰ θερνὴν νύκτα. Μόλις προσηλώσαμεν ἐπ' αὐτὴν τὸ βλέμμα, καὶ ἤδη εὐρίσκεται μακρὴν ἡμῶν, καὶ ἀντιπαρέχονται ἐνώπιον ἡμῶν τὰ ἀνάκτορα τοῦ Τσεραγάν, ἡ μᾶλλον εἰπεῖν σειρά ἀνακτόρων ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, ἀπλῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν, κεκοσμημένων μὲ μακρὰς σειρὰς κίωνων, καὶ κατεστημένων δι' ἡλιακῶν περιφραγμένων μὲ δρύφακτα, ἐφ' ὧν εἶνε παρατεταγμένη σειρά ἐπάλξεων ζωντανῶν, ἃς σχηματίζουν ἀναρίθμητα λευκὰ πτηνὰ τοῦ Βοσπόρου, ὧν τὴν θέαν καθιστᾷ ζωηρότεραν ἢ εὐρωστός βλάστησις τῶν λόφων τῆς παραλίας. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἄρχεται ἡ προσφιλέτης βάζανος νὰ βλέπῃ τις φευγούσας χιλιάς καλλονῶν, ἐν ᾧ μόλις ἀρχίζει νὰ θαυμάζῃ μίαν. Ἐν ᾧ θεώμεθα τὸ Μπεσίκ-τασι καὶ τὸ Τσεραγάν, ἐκ τοῦ ἀπέναντι μέρους φεύγει ἡ ἀσιατικὴ παραλία, κεκαλυμμένη ἀπὸ χωρία πολυέληκτρα, τὰ ὁποῖα θὰ ἤθελε ν' ἀγοράσῃ τις καὶ συμπαράλαβῃ μετ' ἑαυτοῦ ὡς τινα κειμήλια. Φεύγει τὸ Κουζκουντζιούκ, φέρον ὅλα τὰ χρώματα τῆς Ἰοίδος, μετὰ τοῦ μικροῦ του λιμένος, ὅπου κατὰ τὴν παράδοσιν προσῆλθεν ἡ δάμαλις Ἰνῶ, ἀφ' οὗ διέπλευσε τὸν Βόσπορον, ὅπως ἀπελευθερώθῃ ἀπὸ τῶν οἰστρων τῆς Ἥρας· παρέρχεται ὁ Σταυρὸς, μετὰ τοῦ ὠραίου μὲ δύο μιναρέδες τζαμίου του, ἀφανίζονται τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα Μπεϊλέρμπεϊ, μὲ τὰς κωνικὰς καὶ πυραμιδοειδεῖς τῶν στέγας, καὶ μὲ τοὺς κιτρίνους καὶ στακτερούς τῶν τοίχους, παριστῶντα τὴν μυστηριώδη καὶ παράδοξον θέαν μοναστηρίου περιγυρισσῶν· καὶ ἔπειτα τὸ χωρίον Μπεϊλέρμπεϊ, κατοπτριζόμενον εἰς τὰ ὕδατα, οὗ ὅπισθεν ὑψοῦται τὸ ὄρος Βουλγούρλου, καὶ ὅλα ταῦτα τὰ χωρία, τὰ συνειλεγμένα ἢ δισκορπισμένα εἰς τοὺς πρόποδας μικρῶν καταπρασίνων λόφων, καὶ βεδυθισμένα ἐντὸς πλουσίας βλαστήσεως, ἥτις φαίνεται τείνουσα νὰ τὰ κατακαλύψῃ, εἶνε συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα διὰ στεφανῶν ἐξ ἐπαύλεων καὶ οἰκίσκων καὶ διὰ μακρῶν σειρῶν δένδρων, αἵτινες κατὰ τείνουσιν ἢ κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, ἢ ἀτάκτως ἀπὸ τῶν ὑψώματων πρὸς τὴν θάλασσαν, διὰ μέσου ἀπειραρίθμων κήπων καὶ περιβολίων καὶ λειβαδίων, διατεταγμένων ὅπως ὁ ἄβαξ τοῦ ζατρικίου καὶ κλιμακῶν, καὶ χρωματισμένων μὲ ἀπειραρίθμους ἀποχρώσεις πρασίνας.

Ἀνάγκη λοιπὸν ν' ἀποφασίσωμεν νὰ βλέπωμεν τὰ πάντα ἐπιτροχάδην, στρέφοντες ἀδιαλείπτως τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πρὸς ἀριστερά, κανονικῶς, ὡς τὰ αὐτόματα. Ὑπερβάντες ὀλίγον τὸ Τσεραγάν, βλέπομεν πρὸς ἀριστερὰ ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τὸ μέγα χωρίον Ὁρτά-κιοῦ, οὗ ὑπεράνωθεν ἀναδεικνύει τὸν στίλβοντα ὅλον τοῦ τζαμίου τῆς Σουλτάνα-Βαλιδῆς, μητροῦ τοῦ Ἀβδοῦλ-Ἀζίζ, καὶ προσεβάλλει τὰς χαρίεσσας τοῦ στέγας τὸ παλάτιον τοῦ Ριζά-πασᾶ, εἰς τοὺς πρόποδας λόφου, οὗ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψοῦν-

ται ἐν μέσῳ πυκνῆς βλαστήσεως οἱ λευκοὶ καὶ ἐλαφροὶ τοῖχοι τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κιοσκίου τοῦ Ἀστέρου. Τὸ Ὁρτά-κιοῦ κατοικεῖται ὑπὸ πολλῶν ἀρμενίων, φράγκων καὶ ἐλλήνων τροπεζιτῶν. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην προσέπλεον ἐκεῖ τὸ ἀτμόπλοιο Κωνσταντινουπόλεως. Πλήθος μέγα ἀνθρώπων ἀπέβαινον, καὶ ἄλλο πλήθος ἵστατο ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας ἀναμένον ὅπως ἐπιβῇ. Ἦσαν τοῖς κισσαί, εὐρωπαϊκαὶ κυρίαί, ἀξιωματικοί, μοναχοί, εὐνοῦχοι, καλλωπισταί, φέσια, σαρίκια, πιλίδια, πῖλοι, καλυμαύχια, φύρδην μίγδην· θέαμα, ὅπου φαίνεται καὶ εἰς τοὺς εἰκοσιν ἀποβατηρίους σταθμούς τοῦ Βοσπόρου, καὶ μάλιστα τὸ ἐσπέραι. Ἀπέναντι τοῦ Ὁρτά-κιοῦ ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας λάμπει μυριοχρόματον ἐν μέσῳ στεφάνου ἐπαύλεων τὸ χωρίον Τσεγκέλι, ἥτοι τῆς ἀγκύρας, ὀνομασθὲν οὕτως ἐξ ἀρχαίας τινὸς σιδερέως ἀγκύρας, ἣν εὗρεν ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης Μωάμεθ ὁ Β'. Ὑπεράνω δὲ τῶν ὡμῶν τοῦ χωρίου τοῦτου ἵσταται τὸ θλιβερὸς μνημὲν κιοσκίου, ὁπότεν Μουράδ ὁ Δ', ὑπὸ θηριώδους πάθους ἐλαυνόμενος, διέτρεχε καὶ ἐφόνευον ὅλους, ὅσοι διερχόμενοι φαίδροι τοὺς ἀγροὺς ἐψάλλον. Στρεφόμενοι δ' ἐκ νέου πρὸς τὴν Εὐρώπην, εὐρισκόμεθα ἀπέναντι τῆς ὠραίας κόμης καὶ τοῦ χαρίεντος λιμένος Κουρού-τσεσιμῆ, τοῦ παλαιοῦ Ἀνάπλου, ὅπου ἀποβάσα ἡ Μήδεια μετὰ τοῦ Ἰάσονος ἐφύττευε τὴν περίφημον δάφνην· καὶ στρεφόμενοι πάλιν πρὸς τὴν Ἀσίαν, βλέπομεν τὰ δύο χαρίεντα χωρία Κουλελί καὶ Βανι-κιοῦ, διεσπαρμένα κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν μεγάλου στρατῶνος, ὁμοίου πρὸς παλάτιον βασιλικὸν κατοπτριζόμενον εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁπίσθεν τῶν δύο χωρίων ὑψοῦται λόφος καταστρεφόμενος ὑπὸ μεγάλου κήπου, οὗ ἐν μέσῳ λευκάζει, σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν δένδρωςκεπές, τὸ κιοσκίον, ὅπου ὁ μέγας Σουλταῦν ἐζήσσε τρία ἔτη κεκρυμμένος ἐντὸς μικροῦ πύργου, ὅπως διαφύγῃ τὰς ἀναζητήσεις τῶν κατασκόπων καὶ τῶν δυνάμεων τοῦ πατρὸς του Σελίμ. Ἐν ᾧ δ' ἡμεῖς ἀναζητοῦμεν τὸν πύργον μετὰ τῶν δένδρων, τὸ ἀτμόπλοιο παρκαμπτει τὸ Ἀρναούτ-κιοῦ, ἥτοι χωρίον τῶν Ἀλβανῶν, κατοικοῦμενον νῦν ὑπὸ Ἑλλήνων, ἐκτεινόμενον ἐν εἵδει ἡμισελήνου, ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας, πέριξ μικροῦ κόλπου πλήρους ἰστιοφόρων πλοίων. Ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ τὰ ἴδῃ τις ὅλα; τὸ ἐν χωρίον μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ ἄλλο, ἐν ὠραῖον τζαμίον μᾶς ἀπασχολεῖ καὶ μᾶς ἀποστρεφὲ τὴν θέαν μιᾶς χαρίεσσας τοποθεσίας, καὶ ἐν ᾧ βλέπομεν τὰ χωρία καὶ τοὺς λιμένας, παρέρχονται τὰ παλάτια τῶν βασιλέων, τῶν πασάδων, τῶν σουλτανῶν, τῶν μεγάλων εὐνοῦχων, τῶν μεγιστάνων, οἰκίαι κομψαῖς κυανᾷ καὶ πορφυρεῇ, αἵτινες φαίνονται ὡς πλέουσιν ἐπὶ τοῦ ὕδατος, κισσοσκεπτεῖς, καὶ φέρουσιν ἡλιακοὺς ἀνθροστεφεῖς, καὶ κατὰ τὸ ἡμισυ ἀποκεκρυμμέναι εἰς ἄλση κυπαρίσσεων, δαφνῶν καὶ

χρυσομνηστῶν· οἰκοδομαὶ φέρονται προμετωπίδια κορινθιακὰ καὶ κεκοσμημένα μὲ κίονας ἐκ λευκοῦ μαρμάρου· μικρὰ ἐλβετικά ἐπαύλεις, οἰκίσκοι ἰαπωνικοί, μικρὰ μαυρούσια ἀνάκτορα, κίονα τουρκικὰ, τριώροφα, προσέχοντα τὸ ἐν ὑπεράνω τοῦ ἄλλου, καὶ ἐπικρεμῶντα εἰς τὰ κυανὰ νάματα τοῦ Βοσπόρου τοὺς δικτυωτοὺς ἐξώστας τῶν χαρσιῶν τῶν, καὶ προσεβάλλοντα τὰς μικρὰς τῶν κλιμακῶν ἀποβάθρας, καὶ τὰ κηπάριά τῶν τὰ θωπεύμενα ὑπὸ τοῦ βρύματος· πάντα ταῦτα, οἰκοδομήματα μικρὰ, ἐλαφρὰ καὶ παροδικὰ, παριστῶντα ἀκριβῶς τὴν τύχην τῶν κατοίκων τῶν· τὸν θρίαμβον μιᾶς νεάνιδος, τὴν καλὴν ἐκβασιν βαδισουργίας τινὸς, ὑψηλὸν τι ὑπουργημα, ὅπου ὁ ἀφαιρηθὲν αὐρίον, δόξαν, ἥτις ὁ ἀπολήξῃ εἰς ἐξορίαν, πλοῦτον ἐξαφνιζόμενον, μεγαλεῖον καταπίπτει. Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν μέρος τῶν δύο παραλίων, ὅπου νὰ μὴ εἶνε κεκαλυμμένον ὑπὸ οἰκίων. Εἶνε εἰδὸς τι Μεγάλῃς διώρυγος (Canal Grande) ἀπειρομεγέθους ἀγροτικῆς Βενετίας. Αἱ ἐπαύλεις, τὰ κιοσκία καὶ τὰ παλάτια ὑψοῦνται τὸ ἐν ὀπίσθεν τοῦ ἄλλου, διατεταγμένα τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἐκάστου ἡ ὄψις εἶνε ὁρατὴ ὅλη, καὶ αἱ ὀπίσθεν φαίνονται ὡς νὰ κεῖνται ἐπὶ τῆς στέγης τῶν ἐμπροσθίων, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τούτων καὶ ἐκείνων, καὶ ἐπέκεινα τῶν ἀπωτάτων, τὰ πάντα εἶνε πράσινα, ἀπανταχοῦ ὑψοῦνται κορυφαὶ καὶ κόμαι δρυῶν, πλατάνων, σφενδάμων, αἰγείρων, πευκῶν, συκεῶν, ὧν ἐν τῷ μετὰ τὸ λευκάζουσι κρήναι καὶ στίλβουσι θολίσκοι τουρμπέδων καὶ τζαμιῶν ἐρημικῶν.

Στρεφόμενοι πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, βλέπομεν ἀκόμη συγκεχυμένως τὸν λόφον τοῦ Σεραγίου, καὶ τὸν ἀπειρομεγέθη ὅλον τῆς Ἀγίας Σοφίας, ὅστις μελανίζει ἐπὶ τοῦ αἰθρίου καὶ χρυσοῦ οὐρανοῦ. Ἐν τούτοις ἀφανίζεται τὸ Ἀρναούτ-κιοῦ, τὸ Βανι, Κουλελί, Τσεγκέλι καὶ Ὁρτά-κιοῦ, καὶ τὰ πάντα πέριξ εἶνε μεταβεβλημένα. Νομίζομεν ὅτι εὐρισκόμεθα ἐντὸς μεγάλῃς λίμνης. Μικρὸς κόλπος ἀνοίγεται ἀριστερόθεν ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ὁχθῆς, καὶ εἰς ἄλλος μικρὸς δεξιόθεν ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς. Ἐπὶ τῆς πρὸς ἀριστερὰ παραλίας ἐκτείνεται ἐν ἡμικυκλίῳ ἡ ὠραία ἐλληνικὴ πολίχνη Μπεμπέκ, σκιαζομένη ὑπὸ δένδρων ὑψηλοτάτων, ὧν ἐκ μέσου ἀνυψοῦται ὠραῖον παλαιὸν τζαμίον καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν κιοσκίον Χουμαγιούν-Χαμπάδ, ὅπου ἄλλοτε οἱ Σουλτάνοι ἐδέχοντο εἰς μυστικὰς συνεντεύξεις τοὺς εὐρωπαίους πρεσβευτάς. Μέρος τῆς πόλεως κρύπτεται εἰς τὴν πυκνὴν βλάστησιν μικρᾶς κοιλάδος, τὸ δ' ἐπίλοιπον μέρος εἶνε δισκορπισμένον εἰς τὰς κλιτύας λόφου, σκεπασμένον μὲ δρύς, οὕτινος ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑπάρχει ἄσπος περιώνυμον διὰ τὴν ἰσχυράν του ἡχώ, ἥτις εἰς τὸν κρότον τῶν ποδῶν ἐνὸς ἵππου ἀνταποκρίνεται μὲ τὸν ποδοβολητὸν ἱλῆς ὅλης. Ἡ τοποθεσία αὕτη εἶνε χαρίεστα καὶ φαιδρὰ, ἱκανὴ νὰ ἐξέλῃ μέχρις ἰδιοτροπίας τὴν ἐπι-

θυμίαν βασιλίσσης, ἀλλὰ τὴν λητμονεῖ τις, ἅμα στραφεὶς πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος. Ἐνταῦθα ἡ ἀσιατικὴ παραλία προσφέρει τὴν θέαν παραδείσου γηίνου. Ἐπὶ εὐρῆς ἀκρωτηρίου ἐκτείνεται ἐν εἵδει προετεινομένου τόξου τὸ χωρίον Κανδιλλί, ποικιλόχρωμον ὡς χωρίον δλλανδικόν, μὲ λευκότατον τζαμίον, καὶ πυκνὴν συνοδίαν μικρῶν ἐπαύλεων· ὀπίσθεν δὲ τούτου ὑψοῦται ὁ εὐανθὴς λόφος Ἰτζιαδιῆ, ἔχων ἐπὶ τῆς κορυφῆς πύργον μὲ ἐπάλξεις, ὅστις χρησιμεύει ὡς σκοπιὰ τῶν πυρκαϊῶν κατ' ἀμφοτέρως τὰς παραλίας. Δεξιᾷ τοῦ Κανδιλλί προσέχουσι πρὸς τὸν κόλπον κατὰ βραχεῖαν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν δύο κοιλάδες· ἡ τοῦ μεγάλου καὶ ἡ τοῦ μικροῦ οὐραίου βύακος, ὧν μετὰ τὸ ἐκτείνεται ὁ πολυέληκτρος λευκὸν τῶν Γλυκῶν νερῶν τῆς Ἀσίας, σκεπασμένος ἀπὸ συκομορέας, ἀπὸ δρύς καὶ πλατάνους, ἐν ᾧ διακρίνεται τὸ πλουσιώτατον κιοσκίον τῆς μητροῦ τοῦ Ἀβδοῦλ-Μετζίδ, σχεδιασθὲν καὶ κοσμηθὲν μὲ γλυφὰς κατὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ Δολμά-μπαγτσῆ, καὶ περικυκλωμένον ἀπὸ μεγάλους κήπους καταπορφύρους ἐκ τῶν ῥόδων. Ἐπέκεινα δὲ τοῦ «μεγάλου οὐραίου βύακος» φαίνονται ἀκόμη τὰ μυρία χρώματα τοῦ χωρίου Ἀναδολοῦ-Χισσάρ, ἐκτεινομένου εἰς τὰς πρηνὴ ὑψώματας, ἐφ' οὗ ὀρθοῦνται οἱ βασινοὶ πύργοι τοῦ φρουρίου τοῦ Βαγιαζήτ-Ἰλδερὶμ, ὅπου κεῖται ἀπέναντι τοῦ κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν παραλίαν φρουρίου Μωάμεθ τοῦ Β'. Ὅλον τοῦτο τὸ ὠραῖον μέρος τοῦ Βοσπόρου ἦτο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην πλήρες ζωῆς. Ἐν τῷ κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν παραλίαν κολπίσκῳ ἐσκαλεύοντο ἐκατοντάδες λέμβων· διέπλεον πλοῖα ἰστιοφόρα καὶ ἀτμοκίνητα, κατευθυνόμενα εἰς τὸν λιμένα τοῦ Μπεμπέκ· οἱ Τοῦρκοι ἄλλες ἐρριπτον τὰ δίκτυα ἀπὸ κύρτους ἐναερίους κρατούμενους ἐπὶ τοῦ ὕδατος ὑπὸ δοκῶν διεστρυμμένων· ἀτμόπλοιοι τὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐρριπτεν εἰς τὴν ἀποβάθραν τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας πλήθος κυριῶν ἐλλήνων, Ἀγγλιστῶν, μνησθέντων τῆς ἀμερικανικῆς σχολῆς τῶν διαμαρτυρουμένων, καὶ μικρὰς οἰκογενεῖας φερούσας τὰ δέματα καὶ τὰ ἱμάτια τῶν· ἐπὶ δὲ τῆς ἀντίπεραν παραλίας ἐφαίνοντο διὰ τῶν τηλεσκοπικῶν διωπτῶν ὅμιλοι μουσουλμανίδων, αἵτινες διέβαινον ὑπὸ τὰ δένδρα τῶν Γλυκῶν νερῶν, ἢ ἵσαντο ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ «οὐραίου βύακος», ἐν ᾧ πλήθος καϊκιῶν καὶ λέμβων μὲ σκηνώματα τεταμένα ὑπεράνω αὐτῶν, μετῶν Τοῦρκων καὶ Τορκισσῶν, ἤρχοντο καὶ ἀπῆρχοντο κατὰ μῆκος τῆς παραλίας. Ἐνόμίζε τις ὅτι ἐβλεπεν ἑορτήν. Ὑπῆρχε τι τὸ τόσον ἀρκάδειον καὶ βουκολικὸν καὶ ἐρωτικὸν εἰς τὰς σκηνὰς ταύτας, ὥστε ἤρχετο ὅρεξις εἰς τὸν ἀνθρώπον νὰ ῥιπθῇ ἐξω ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιο εἰς τὴν θάλασσαν, νὰ ἐξέλθῃ κολυμβῶν εἰς ἐν τῶν παραλίων τούτων, νὰ κερῶνθῃ ἐκεῖ, καὶ νὰ εἴπῃ:—Ὁ, τι βρῆξ, ἃς καταιβάσῃ! δὲν θὰ σκαλεύσω πλέον ἀπὸ ἐδῶ· θέλω νὰ ζήτω καὶ

ν' ἀποθάνω ἐδῶ, ἐν μέσῳ τῆς μουσουλμανικῆς ταύτης μακαριότητος.

Ἀλλὰ διὰ μιᾶς τὸ θέαμα μεταβάλλεται, καὶ ὅλαι αὐταὶ αἱ φαντασιοπληξίαι ἀφίπτανται. Ὁ Βόσπορος ἐκτείνεται εὐθὺς ἐνώπιον ἡμῶν καὶ παριστᾷ ἀόριστόν τινα εἰκόνα τοῦ Ῥήνου, ἀλλὰ Ῥήνου κομποτέρου, καὶ φέροντος πάντοτε τὰ ζωηρὰ καὶ πομπώδη χρώματα τῆς Ἀνατολῆς. Ἀριστερᾷ νεκροταφείον, σκεπασμένον ἀπὸ δάσος κυπαρίσσω καὶ πευκῶν, διακόπτει τὴν μέχρι τοῦδε ἀδιάκοπον σειρὰν τῶν οἰκιῶν, καὶ αἰφνης μετὰ ταῦτα, εἰς τὰς κλιτύας τοῦ μικροῦ βραχίονος Ἑρμαίου, ὑψοῦνται οἱ τρεῖς μεγάλοι πύργοι τοῦ Ρούμελι-Χισσάρ, ἥτοι τοῦ εὐρωπαϊκοῦ φρουρίου, περικυκλωμένοι ἀπὸ λείψανα ἐπάλξεων καὶ μικροτέρων πύργων, ἅτινα κατέρχονται ἐν εἵδει γραφικωτάτης κλίμακος ἐρειπίων μέχρι τοῦ κρασπέδου τῆς παραλίας. Εἶνε τὸ περίφημον φρούριον, ὅπερ ἤγειρε Μωάμεθ ὁ Β' ἐν ἔτος πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μὲ ὅλας τὰς θερμὰς παρυστάσεις τοῦ Κωνσταντίνου, οὐτινος οἱ ἀπεσταλμένοι, ὡς εἶνε πασίγνωστον, ἀπεπέμφθησαν, ἀπειληθέντες τὰ ἔσχατα. Ἐνταῦθα τὸ βεῖθρον τοῦ πορθμοῦ εἶνε ὀρυζήτωρα (ὅθεν καὶ ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων καλεῖται Μέγα ῥεῦμα τὸ μέρος τοῦτο, ὑπὸ δὲ τῶν Τούρκων Ῥεῦμα τοῦ Σατανᾶ), καὶ τὸ μέρος τοῦτο εἶνε τὸ στενότατον τοῦ Βοσπόρου, διότι τὸ ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης παραλίας διάστημα μόλις ὑπερβαίνει τὰ πεντακόσια μέτρα. Ἐνταῦθα ἔζησε Μανδρουκλῆς ὁ Σάμιος τὴν ἐκ λέμβων γέφυραν, δι' ἧς διέβησαν ὁ ἐξ ἑπτακοσίων χιλιάδων στρατὸς τοῦ Δαρείου, καὶ ἐνταῦθεν πιστεύεται ὅτε διέβησαν οἱ μύριοι κατὰ τὴν ἐξ Ἀσίας ἐπιστροφὴν των. Ἀλλ' οὐδὲν πλέον σώζεται λείψανον οὔτε τῶν δύο κίωνων τοῦ Μανδρουκλέους, οὔτε τοῦ θρόνου ὅστις ἐνεγλύφθη ἐντὸς τοῦ βράχου τοῦ ὄρους Ἑρμαίου, ἐφ' οὗ καθήμενος ὁ Πέρσης βασιλεὺς παρέστη εἰς τὴν διάβασιν τῶν στρατιῶν του. Μικρὸν τουρκικὸν χωρίδιον μειδιᾷ κρυφίως, ἐμφωλεῦον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ φρουρίου, καὶ ἡ ἀσιατικὴ παραλία φεύγει πλέον πρὸς τὴν ἀσπιδίαν καὶ πλέον φαεινὰ. Ἐξ-ακολουθεῖ πάντοτε ἀλληλοδιαδόχος ἡ σειρὰ τῶν οἰκίσκων τῶν κωπηλατῶν καὶ κηπουρῶν, τῶν μικρῶν ἐρημικῶν ὄρων, σκεπασμένων σχεδὸν ἀπὸ τοὺς γιγαντιαίους κλάδους τῶν δένδρων τῆς παραλίας, ὧν κάτωθεν ἀντιπαρέρχονται βραδέως αἱ σκοπιαὶ τῶν ἀλιέων· ἀνθοσκεπῶν λειμῶνων, οἷτινες κλίνουν ἡρέμα πρὸς τὴν θάλασσαν μέχρις αὐτοῦ τοῦ κρασπέδου τῆς παραλίας, μικρῶν βράχων, ὅποιοι οἱ ἐν κήποις, τυλιγμένων ἐντὸς κισσοῦ, καὶ κοιμητηρίων λευκαζόντων ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀποτόμων βράχων. Αἰφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀσιατικῆς παραλίας τὸ ὠραῖον χωρίον Κανλιτζιέ, ῥοδόχρουν ὄλον, κείμενον ἐπὶ δύο βραχίονων ἀκρωτηρίων, καθ' ὧν θραύονται μετὰ ῥόχθου τὰ κύματα, καὶ στολι-

σμένον μὲ ὠραῖον τζαμίον, ὅπερ ἐκτοξεύει τοὺς δύο λευκοὺς του μιναρέδες ἐκ τοῦ μέσου ὄγκου κυπαρίσσων καὶ πευκῶν κατασκήνων. Καὶ ἐνταῦθα ἀρχίζουν ν' ἀνυψώνωνται ἀλλεπαλλήλως, δίκην τερψιθεῶν, οἱ κῆποι, νὰ πληθύνωνται αἱ ἐπαύλεις, ὧν μετὰ τὴν διαλάμπει τὸ μαγικὸν παλάτιον τοῦ περιωνύμου ἐκείνου Φουάδ-πασᾶ, διπλωματικοῦ καὶ ποιητοῦ, κενοδόξου, φιληθόνου καὶ κομποῦ, ὅστις ἐπεκλήθη Ὁθωμανὸς Λαμάρτινος. Ὁλίγον ἐπέκεινα ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας φαίνεται τὸ τερπνότατον χωρίον Μπαλτά-λιμάν, κείμενον εἰς τὸ στόμιον μικρᾶς κοιλάδος, δι' ἧς ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν μικρὸς ποταμὸς, τῆς κακεῖσε δὲ τοῦ ὑπερθεῖν λόφου ὑπάρχουσιν ἐπαύλεις, ἐν αἷς διακρίνεται τὸ ἀρχαῖον παλάτιον τοῦ Ῥεσιδ-πασᾶ. Ἐπειτα δ' ἔρχεται ὁ μικρὸς ὄρμος Ἑλίρ-Γιάν-Ὁγλου-μπαγτζές, καταπράσινος ἐκ τῶν κυπαρίσσων, ἐν αἷς λάμπει ὡς χιὼν καταλευκὸν μονῆρες τζαμίον, περιβεβήμενον ὑπὸ τῶν ὑδάτων, καὶ φέρον ἐπὶ τῆς κορυφῆς μεγάλην σφαῖραν μὲ χρυσᾶς ἀκτίνας. Ἐν τούτοις τὸ ἀτμόπλοιο πλησιάζει πότε πρὸς τὸ ἐν καὶ πότε πρὸς τὸ ἄλλο παράλιον, καὶ τότε ἀναφαίνονται μυρία ὅσαι λεπτομέρειαι τῆς μεγάλης τοποθεσίας· ἐδῶ τὸ προπύλαιον τοῦ σελαμιλικίου πλουσίου τουρκικοῦ οἴκου, ἀναπεπταμένου πρὸς τὸ ἄκρον τῆς παραλίας, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ ὁποῦ καπνίζει πολύσαρκος ἐπιστάτης, ἐξηπλωμένος ἐπὶ διδανίου· ἐκεῖ εἰς εὐνοῦχος, ὀρθὸς ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος τῆς ἐξωτερικῆς κλίμακος μιᾶς ἐπαύλεως, βοηθεῖ δύο καλυπτροφόρους τουρκίσσας νὰ καταβῶσιν εἰς τὸ καίκιον· παρέκει κηπάριον περὶ φρακτον, κεκαλυμμένον ὀλόκληρον σχεδὸν ὑπὸ μιᾶς πλατάνου, παρὰ τὸ στέλεχος τῆς ὁποίας ἀναπαύεται καθήμενος σταυροποδητεὶ γέρων Τούρκος λευκογένειος, μελετῶν τὸ Κοράνιον· οἰκογέ-νεια διερχόμενα τὸ θέρος ἐν τῇ ἐξοχῇ, καὶ συνηθροισμένοι ἐπὶ ἐξωστῶν· ποίμνια αἰγῶν καὶ προβάτων βόσκοντα εἰς τὰ ἀνώτερα λειβάδια· ἐφίπποι καλπάζοντες παρὰ τὸ παράλιον, καραβάνια καμήλων διερχόμενα τὴν κορυφὴν τῶν λόφων καὶ διαγράφοντα τὰ παράδοξα σχήματά των εἰς τὸν αἰθέριον οὐρανόν.

Αἰφνης ὁ Βόσπορος πλατύνεται, ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται, καὶ εὐρισκόμεθα ἐκ νέου μετὰ τὸν δύο κόλπον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ μεγάλης λίμνης. Ἀριστερᾷ ὑπάρχει κόλπος στενὸς καὶ βαθύς, οὐτινος περίξ κείται ἡ ἑλληνικὴ πολίχνη Στένη, Σωσθέ-νιον, ἐκ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ πτερωτοῦ ἀγάλματος ὅπερ ἔδρυσαν ἐκεῖ οἱ Ἀργοναῦται εἰς τιμὴν τοῦ προστάτου δαίμονος, ὅστις ἀπέδειξεν αὐτοὺς νικητὰς ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτῶν κατὰ τοῦ Ἀμύκου βασιλέως τῶν Βερύκων. Ἐνεκα δὲ μικρᾶς καμπύ-λης, ἣν διαγράφει τὸ ἀτμόπλοιο πρὸς τὴν Εὐρώπην, διακρίνομεν ἐναργῶς τὰ καφενεῖα καὶ τοὺς οἰκίσκους, τοὺς παρατεταγμένους εἰς τὸ παρά-λιον, τὰς μικρὰς ἐπαύλεις, τὰς ἐγκατεσπαρμένας

μεταξὺ τῶν ἐλαιῶν καὶ τῶν ἀμπέλων, τὰς κοιλάδας, αἵτινες κατέρχονται εἰς τὸν λιμένα, τὸν μικρὸν χεῖμαρρον, ὅστις κατακρημνίζεται ἀπὸ τοῦ λόφου, καὶ τὴν ἐκ στιλποστάτου λευκοῦ μαρ-μάρου περιώνυμον κρήνην, σκιαζομένην ὑπὸ σφενδάμων ὑπερμεγέθων, ἀφ' ὧν κρέμονται τὰ δίκτυα τῶν ἀλιέων, ἐν τῷ μέσῳ γυναικῶν Ἑλληνίδων, αἵτινες ὑπάγουν καὶ ἔρχονται, φέρουσαι λαγῆνους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Καταντικρὺ τῆς Στένης, ὑπερθεῖν τοῦ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν κόλ-που, προκύπτει ἐκ τῶν δένδρων τὸ τουρκικὸν χω-ρίον Τιμπουκλου, ὅπου ἔκειτο ἡ περιώνυμος Μονὴ τῶν ἀκοιμήτων, οἷτινες ἐδέοντο καὶ ἐψαλλον ἡμέραν καὶ νύκτα ἀδικαίπτως. Τὰ δύο παράλια τοῦ Βοσπόρου ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης θαλάσσης εἶνε πλήρη τῶν ἀναμνήσεων τῶν φανα-τικῶν ἐκείνων κοινοδικτῶν καὶ ἀναχωρητῶν τοῦ πέμπτου αἰῶνος, οἷτινες ἐπλανῶντο εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, φέροντες σταυροὺς καὶ ἀλύ-σεις, καὶ κατατρυχόμενοι ἀπὸ τὰ κιλίκια, ἥτοι τοὺς σκληροὺς τριχίνους τρίβωνας, καὶ τὰ σιδηρὰ περιλαίμια, ἅτινα ἐφόρουν, ἢ ἵσταντο ἐ-βδομάδας καὶ μῆνας ὀλοκλήρους ἀκίνητοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς κίονος ἢ δένδρου, οὐτινος πέριξ ἤρ-χοντο διὰ νὰ προσπέσωσι πρηνεῖς, διὰ νὰ νηστεύ-σωσι, νὰ δεηθῶσιν, ἢ νὰ τύψωσι τὸ στήθος των, ἡγεμόνες, στρατιῶται, ἄρχοντες καὶ ποιμένες τῆς ἐκκλησίας, ἐπικαλούμενοι μίαν εὐλογίαν ἢ μίαν συμβουλὴν αὐτῶν, ὡς χάριν παρὰ Θεοῦ. Ἀλλ' ὁ Βόσπορος ἔχει τὴν μοναδικὴν δύναμιν ν' ἀπο-σπᾷ ἀκαταμαχῆτως ἀπὸ τοῦ παρελθόντος τὴν διάνοιαν τοῦ περιηγητοῦ, ὅστις παραπλῆς κατὰ πρῶτον τὰ παράλια του. Ὅλαι αἱ ἀναμνήσεις, αἱ μεγαλότεραι εἰκόνας, αἱ ὠραιότεραι καὶ αἱ θλι-βερώτεραι, ὅσας ποτὲ παρέχει ἡ ἱστορία ἢ ἡ μυ-θολογία τῶν χωρῶν τούτων, ἐπισκοτίζονται, ἐ-πικαλύπτονται, θέλω νὰ εἶπω καταθάπτονται ἀπὸ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην ῥώμην τῆς βλαστή-σεως, ἀπὸ τὴν λάμπει ἐκείνην τῶν ἐορτασίων χρωμάτων, ἀπὸ τὴν πληθώραν τῆς ζωῆς, ἀπὸ τὴν εὐρωστον καὶ ὑπερήφανον νεότητά τῆς ὠ-ραίας ἐκείνης φύσεως, ἥτις εἶνε ὅλη μειδίαμα καὶ ὅλη ἐορτή. Πρέπει δὲ νὰ βιάσῃ τις ἑαυ-τὸν, διὰ νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἰς τὰ ὕδατα ἐκεῖ-να, ἐν μέσῳ τοῦ μαγικοῦ ἐκείνου κάλλους, ὑπῆρξέ ποτε δυνατὸν νὰ συγκρουσθῶσι, νὰ ἐμπρησθῶσι καὶ νὰ καθαιμαχῶσιν οἱ εἰς τοὺς Βυζαντινῶν, τῶν Ῥώσων καὶ τῶν Τούρκων. Καὶ αὐτὰ τὰ φρούρια, ἅτινα καταστέφουσι τοὺς λόφους, οὐδὲ διεγείρουσι καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ ποιητικοῦ ἐκεῖ-νου τρόμου, ὃν ἐμπνέουσιν ἀλλαχοῦ τὰ τοιαύ-της φύσεως ἐρείπια. Ἐνταῦθα φαίνονται μάλ-λον ὡς τεχνητὸν σκηνογραφικὸν ἐπικόσμημα τῆς τοποθεσίας, παρὰ ὡς ἀληθὴ μνημεῖα πολέ-μου, ἅτινα ποτὲ ἐξήμεσαν τὸν θάνατον. Τὰ πάν-τα νομίζεις ὅτι ἐπικαλύπτει πέπλος χαυνώσεως καὶ τέρψεως, ἥτις οὐδὲν ἄλλο προκαλεῖ εἰ-

μὴ ἰδέας γαληνίους καὶ πόθον ἀπειρον εἰρήνης. Πέραν τῆς Στένης ὁ Βόσπορος ἐκτείνεται ἀκό-μη, καὶ τὸ ἀτμόπλοιο ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν φθάνει εἰς μέρος, ὁποῦθεν ἀπολαύει τις τὴν θαυμα-σιωτέραν θέαν πασῶν, ὅσας μέχρι τοῦδε ἀπῆλαυ-σαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Στρεφόμενοι πρὸς τὴν Εὐρώπην ἔχομεν ἔμπροσθεν ἡμῶν τὴν μικρὰν ἑλ-ληνικὴν καὶ ἀρμενικὴν πολίχνην Γενι-κιόι, κει-μένην εἰς τὰ πρηνῆ λόφου σκεπασμένου ἀπὸ ἀμ-πέλους καὶ ἀπὸ δάση πευκῶν, καὶ ἐκτεταμένην ἐν εἵδει τόξου προεξέχοντος ἐπὶ βραχίονος πα-ραλίας, καθ' ἧς θραύεται τὸ ῥεῦμα μετὰ μεγά-λου κρότου· ὀλίγῳ δ' ἀπώτερον ὁ κάλλιστος ὄρ-μος Καλενδερ, πλήρης λέμβων, περικυκλωμένος ἀπὸ οἰκίσκους κηπουρικοὺς, καὶ σφραγισμένους ἀπὸ βλάστησιν ἀκόλαστον, ἧς ὑπερθεῖν ὑψοῦνται οἱ ἐ-ναέριοι ἐξώσταί κιοσκίου αὐτοκρατορικοῦ. Στρε-φόμενοι δὲ πρὸς τὰ ὀπίσθεν, ἔχομεν ἐνώπιον ἡ-μῶν τὴν ἀσιατικὴν παραλίαν, περικαμπτομένην ἐν εἵδει μεγάλου τόξου καὶ σχηματίζουσαν θαυ-μάσιον ἀμφιθέατρον λόφων, χωρίων καὶ λιμένων. Ἐκεῖ εἶνε τὸ Ἰντζιρ-κιόι, ἥτοι τὸ χωρίον τῶν συκεῶν, τὸ Σουλτανιέ, ὅπερ φαίνεται ὡς ἀποκε-κρυμμένον ἐντὸς ἄλσους· μετὰ τὸ Σουλτανιέ, τὸ μέγα χωρίον Μπεϊκός, περικυκλωμένον ἀπὸ κή-πους καὶ ἀμπελώνων, καὶ σκιαζόμενον ἀπὸ ὑψη-λοτάτας καρυῶς, καὶ κατοπτριζόμενον εἰς τὸν ὠ-ραιότερον κολπίσκον τοῦ Βοσπόρου, ὅστις εἶνε ὁ ἀρχαῖος κόλπος, ὅπου ὁ βασιλεὺς τῶν Βερύκων ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκους, καὶ ὅπου ἦτο ἡ θαυμασία δάφνη, ἥτις ἐξέμαυνε πάντα, ὅστις ἡγ-γίζε τὰ φύλλα της· καὶ ἐπέκεινα καὶ μακρὰν τοῦ Μπεϊκός, τὸ χωρίον Ἰαλί, ἡ ἀρχαία Ἀμαλία, ἥτις δὲν φαίνεται νὰ εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ σωρὸς ἀν-θέων κιτρίνων καὶ κοκκίνων ἐπὶ μεγάλου τάπη-τος πρασίνου. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε εἰμὴ σχεδί-ασμα ἀκατέργαστον τῆς μεγάλης εἰκόνας. Πρέ-πει νὰ φαντασθῇ τις τὰ ἀπεριγράπτως κομψὰ σχήματα τῶν ῥάχεων ἐκείνων τῶν λόφων, αἱ ὁ-ποῖαι θὰ ἤθελον νὰ τὰς ὠπεύσῃ τις μὲ τὴν χεῖ-ρα, τὰ ἀναρίθμητα ἐκεῖνα μικρότατα καὶ ἀνώ-νυμα χωρία, τὰ ὁποῖα νομίζει τις ὅτι ἐτοποθέτη-σεν ἐκεῖ ἡ γαῖα ζωγράφου· τὴν βλάστησιν ἐκείνην ὅλων τῶν κλιμάτων, τοὺς παντοδαποὺς ἐκείνους ἀρχιτεκτονικοὺς φυμῶς, τοὺς κλιμακῶδον ἀνα-κλινόμενους κήπους, τοὺς μικροὺς ἐκείνους κα-ταβράκτας, τὰς βαθεῖας ἐκεῖνας σκιὰς, τὰ στίλ-βοντα ἐκεῖνα τζαμία, τὸ κυκνοῦν ἐκεῖνο χρῶμα τῆς θαλάσσης, τὸ διεστιγμένον μὲ λευκὰ ἱστία, καὶ τὸν οὐρανὸν ἐκείνον, τὸν ἐκ τῆς δύσεως ῥοδό-χρουν.

Ἀλλὰ φθάσας ἐκεῖ κατελήφθη ὑπὸ τοῦ αἰ-σθηματος ἐκείνου τοῦ κόρου, ὅπερ καταλαμβάνει πάντα, ὅσοι φθάσωσι μέχρι σημείου τινὸς τοῦ Βοσπόρου. Ἡ ἀτελεύτητος ἐκείνη καὶ ἀλληλοδιά-δοχος σειρὰ τῶν μαλακῶν γραμμῶν καὶ τῶν φαι-δρῶν χρωμάτων φέρει κόπωσιν. Ἡ μονοτονία αὕτη

εἶνε ὑψηλὰ καὶ ἀπότομα, ὡς δύο ἀπειρομεγέθεις προμαχῶνες, καὶ δὲν φαίνονται πλέον εἰμὴ συντάδες τινὲς οἰκίων ἀθλίων τῆδε κακείσε, πύργοι τινὲς ἐρημικοὶ, ἐρείπια τινὰ μοναστηριακὰ, καὶ λείψανά τινὰ ἀρχαίων προκυμαίων καὶ προχωμάτων. Μετὰ μακρὸν διάπλουν βλέπομεν ἀκόμῃ σπιθηρίζοντα ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τὰ φῶτα τοῦ χωρίου Μπουγιούκ-λιμάν, καὶ ἐκ τοῦ ἀπέναντι μέρους τὸν φανὸν φρουρίου, ὅπερ κείται ὑπεράνω τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἑλέφαντος· ἀπολούθως δὲ πρὸς τῆς ἀριστερᾶς τὸν μέγαν βραχὺδὴ ὄγκον τῆς ἀρχαίας Γυποπόλεως, ὅπου ἐκεῖτο τὸ παλάτιον τοῦ Φινέως, ὅπερ ἐλυμαίνοντο αἱ Ἀρπυιαί, καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ τὸ φρούριον τοῦ ἀκρωτηρίου Ποῦράζ, ὅπερ φαίνεται ὡς σκοτεινὴ τις κηλὶς εἰς τὸν ὑπόφαιον οὐρανόν. Ἐνταῦθα τὰ παρὰ τὴν ἀπέχουσαν ἀπ' ἀλλήλων τὰ μέγιστα· ὁ πορθμὸς φαίνεται ἥδη ὡς μέγας κόλπος, ἡ νύξ ἐπέρχεται, ἡ νυκτερινὴ αὐρὰ στενάζει μετὰ τῶν σχοινίων τοῦ ἀτμοπλοίου, καὶ τὸ ὀλιβερόν Κιμμέριον πέλαγος ἐκτείνει ἐνώπιον ἡμῶν τὸν πελιδνὸν καὶ ἀνήσυχόν του ὀρίζοντα. Ἀλλ' ἡ διάνοια δὲν δύναται ἀκόμῃ ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῶν παραλίων ἐκείνων τῶν πλήρων ποιήσεως καὶ ἀναμνήσεων, ὧν αἱ φυσικαὶ καλλοναὶ μένουσι διὰ παντὸς ἀπαράμιλλοι· καὶ ἀριστερόθεν μὲν ἵππεται πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ μικροῦ Αἴμου, ἀναζητοῦσα τὸν πύργον τοῦ ἐξορίστου Ὁβιδίου, καὶ τὸ θαυμάσιον τεῖχος τοῦ Ἀναστασίου, δεξιόθεν δὲ ἀποπλανᾶται εἰς ἀπέραντον ἡφαιστειογενῆ χώραν, διὰ μέσου δασῶν, ἅτινα λυμαίνονται οἱ ὠθεῖς καὶ ἀγριόχοιροι, καὶ διὰ τῶν καλυβδῶν λαοῦ ἀγρίου καὶ σχεδὸν ἀγνώστου, οὐτινος τὰς παραδόξους μορφὰς νομίζει ὅτι βλέπει συνηθροισμένους ἐπὶ τῆς ὑπερυψήλου ἀκτῆς, καὶ ἐπαρωμένους θαλασσοπορίαν δυστυχή πρὸς τὰ ἀγρία παράλια τοῦ Πόντου, *fera litora Ponti*. Δύο σημεῖα φωτεινὰ διαλύουσι διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ σκότος, ὡς οἱ φλογεροὶ ὀφθαλμοὶ δύο Κυκλώπων, φρουροὶ τοῦ μαγικοῦ πορθμοῦ: τὸ Ἀναδουλι-φανάρ, ἥτοι ὁ φανὸς τῆς Ἀσίας, δεξιόθεν, καὶ τὸ Ρουμιλι-φανάρ, ἀριστερόθεν, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποῦ αἱ μυθώδεις Συμπληγάδες μᾶς δεικνύουσιν ἀμυδρῶς, ἐν τῇ σκιᾷ τῆς παραλίας, τὰς καταπεπονημένας κατατομάς τῶν βράχων τῶν. Μεθ' ὃ τὰ δύο παράλια τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας δὲν εἶνε πλέον εἰμὴ δύο μαύραι ταινίαι, καὶ μετὰ ταῦτα *quocumque adspicias, nihil est nisi pontus et aer* (ὅπου καὶ ἂν ἀποβλέψῃς, δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι εἰμὴ θάλασσα καὶ ἀήρ), ὅπως ἔφαλεν ὁ πτωχὸς Οὐίδης. Ἀλλὰ τὴν βλέπω ἀκόμῃ τὴν Κωνσταντινουπόλιν μου ὀπισθεν τῶν δύο ἐκείνων ἐξαφανισθέντων μαύρων παραλίων· τὴν βλέπω μεγαλιτέραν καὶ φαεινότεραν παρ' ὅσον τὴν εἶδα ποτε ἐκ τῆς γαφύρας τῆς Σουλτάννα-βαλιδῆς καὶ τῶν λόφων τῆς Χρυσουπόλεως· καὶ τὴν δμιλῶ καὶ τὴν χαιρετῶ καὶ τὴν λατρεύω ὡς τὴν τελευταίαν καὶ προσφιλεστέραν

ὀπτασίαν τῆς δυσούσης νεότητός μου. Ἀλλ' ἐν ἀπροσδόκητον βάντισμα ὑδατος ἄλμυροῦ μου περιχεῖ τὸ πρόσωπον, καὶ ῥίπτει χαμὰ τὸν πῖλόν μου· — ἐξυπνῶ — βλέπω περὶ ἐμαυτὸν — ἡ πρῶτα εἶνε ἔρημος, ὁ οὐρανὸς δμιχλώδης, ψυχρὸς φθινοπωρινὸς ἄνεμος μοῦ παγώνει τὰ κόκκαλα, ὁ καλὸς μου Γούγκ, ναυτιάσας, μὲ ἀφῆκε. Δὲν ἀκούω πλέον ἄλλο τι παρὰ τὴν σύγκρουσιν τῶν λυχνίων καὶ τὸν τριγμὸν τοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπερ φέγγει, διασκαλευόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων, εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός... Τὸ ὠραῖόν μου ἀνατολικὸν ὄνειρον ἐτελείωσεν.

Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΥ

Διήγημα.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς πρώτης βοναπρτικῆς αὐτοκρατορίας.

Ὁ παντοδύναμος αὐτοκράτωρ εἶχεν ἀναλάβει τὸν κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς Ἑλλάδας ἀγῶνα, ὅστις ἀπέβη αὐτῷ τοσοῦτον ἀπαίσιος, συντελέσας τὸ πλεῖστον ὅπως ἀποξενώσῃ αὐτοῦ τὰ πνεύματα ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ, καὶ δημιουργήσῃ αὐτῷ ἐχθροὺς μετὰ τῶν τῶν οἰκείων του. Τότε ὅμως, ὑπὸ τῆς τύχης κακοσυνειθισμένου καὶ πεπονημένου εἰς τὸ ἀήττητον αὐτοῦ, δὲν ἐσκέπτετο τὰς συνεπείας τῆς πάλης, καὶ διὰ τῆς κραταιᾶς αὐτοῦ χειρὸς ἔσσειεν ἰσχυρῶς τὸ Βατικανόν. Δὲν ἤθελε μὲν νὰ καταθράυσῃ τὴν Παπικὴν, ἀλλ' ἤθελε νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν εἰς νέον ἔδαφος ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐν Γαλλίᾳ, νὰ γείνη ὁ προστάτης αὐτῆς, ὡς ποτε ἦτο ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, ὅπως κατὰ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ὁ ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ διευθύνῃ τὰς ψυχὰς τοῦ καθολικοῦ κόσμου.

Ὁ Πάπας εὐρίσκετο εἰς Σαβόναν, καὶ πολλοὶ τῶν δυσμενῶς διακειμένων πρὸς τὴν γαλλικὴν Κυβέρνησιν καρδινάλιων εἶχον ἐξορισθῇ εἰς διάφορα μέρη τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἡ ἀπομόνωσις ἤθελε καταστήσει αὐτοὺς μᾶλλον πειθηνίους εἰς τὰς ὁδηγήσεις τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἐν μέσῳ τῆς πυρετώδους καὶ ἀδιακόπου αὐτοῦ ἐργασίας ὁ Ναπολέων ἐζήτησε πολλάκις στιγμιαίαν ἀναψυχὴν εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἂν καὶ μεγάλως ἐτίμα τὴν σοβαρὰν γαλλικὴν φιλολογίαν, οὐχ ἥττον ἡγάπα, μάλιστα δόξαις σπουδαῖαι δυσκολίαι κατεπόνουν τὸ πνεῦμά του, εὐθυμοτέραν διασκέδασιν. Ἐξαιρέτως δ' εὐνοούμενος αὐτοῦ ἦτο ὁ Βαρίλλης, ὁ πρῶτος γελωτοποιὸς τοῦ ὠδικοῦ θεάσου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου, καὶ εὐχαριστεῖτο τόσον νὰ γελᾷ κατὰ τὰς κωμικὰς παραστάσεις τοῦ ἡθοιοῦ τούτου, ὅσον εἰς ἄλλας ὥρας καὶ εἰς ἄλλοιαν διάθεσιν εὐρισκόμενος ἐθαύμαζε τὸν μέγαν τραγικὸν ὑποκριτὴν Τάλμαν.

Ὁ Βαρίλλης ἔλαβεν ἀνάγκην νὰ μεταβῇ εἰς Ἰταλίαν, ὅπως διευθετήσῃ οἰκογενειακὰς τινὰς υποθέσεις, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ παρεχώρησεν αὐτῷ

τὴν ἄδειαν νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, διατάξας ὅμως ὅπως ἐπανέλθῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. Τὴν διαταγὴν δὲ ταύτην ἐκτελῶν ὁ Βαρίλλης, ἅμα ὡς διηυθέτησε τὰς υποθέσεις του, ἀνεχώρησε σπεύδων νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γαλλίαν, ἂν καὶ δριμύς ἐπεκράτει χειμῶν, ἐξ οὗ μεγάλως ἤθελεν ὑποφέρει ὁ ἀσυνεθιστός εἰς τὸ ψυχρὸς Ἰταλὸς, κατὰ τὴν διάβασιν μάλιστα διὰ τῶν Ἀλπεων.

Ὁ Βαρίλλης εἶχε λεπτὸν τὸ ἀνάστημα, τὸ δὲ ὠχρὸν καὶ λίαν ἐκφραστικὸν πρόσωπόν του, ὅπερ διὰ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς κωμικωμάτων μορφῶν του ἐκίνει εἰς τοσοῦτον ἀκατάσχετον γέλωτα, ἀπέπνευσε πάντοτε μελαγχολικὴν σοβαρότητα. Κατὰ τὴν διὰ τῶν Ἀλπεων ὁδοιπορίαν αὐτοῦ εἶχε περιβληθῇ μακρὸν, σισυρωτὸν ἔνδυμα, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς ἔφερε κουκούλαν ἐκ πυκνοῦ ἐρυθροῦ μαλλίνου ὑφάσματος.

Οὗτος ἐνδεδυμένος ἔφθασεν εἰς Λυὼν καὶ κατέβη εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης», τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ ἄριστον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως. Ὑπηρετῆς δὲ τις τοῦ γραφείου τῶν Λεωφορείων ἔφερεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸν ἀπλοῦν αὐτοῦ σάκκον.

Ὁ ξενοδόχος, κύρ Λεκώκ, ὑψηλὸς, πνευματώδης ἄνθρωπος, μὲ πρόσωπον, ἐφ' οὗ ἀπεικονίζετο ἡ συναίσθησις τῆς ὁσημέραι διὰ τῶν λαμπρῶν ἐργασιῶν του αὐξάνουσας περιουσίας του, ἔρριψε βλέμμα ὑπεροπτικὸν ἐπὶ τοῦ μικροῦ ὁδοιπορικοῦ κιβωτίου τοῦ καταφθίσαντος ξένου, καὶ διέταξε νὰ ὁδηγήσωσιν αὐτὸν εἰς μικρόν τι δωμάτιον ἐκ τῶν εἰς τὰ ὀπισθεν τοῦ ξενοδοχείου κεμένων. Ὅτε δ' οὗτος ἐπλήρωσε τὸν κομίσαντα τὸν σάκκον αὐτοῦ καὶ ὠμίλησε τινὰς λέξεις, ἐν αἷς διεκρίνετο ὁ ἰταλικὸς τόνος τῆς προφορᾶς του, ὁ κύρ Λεκώκ ἐδείχθη ἐκπληκτόμενος, ἔρριψεν εἰς τὸν ξένον τὸν φέροντα τὸ μακρὸν σισυρωτὸν ἔνδυμα καὶ τὴν ἐρυθρὰν κουκούλαν ἐταστικὸν βλέμμα, καὶ ἤρξατο διαλεγόμενος χαμηλοφώνως μετὰ τοῦ ὑπηρετοῦ, ὅστις σοβαρῶς κλίνων τὴν κεφαλὴν ἀπεκρίνετο χαμηλοφώνως εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ ξενοδόχου.

Ὁ Βαρίλλης διηυθέτησεν ὀλίγον τὰ ἐνδύματά του ἐν τῷ μικρῷ, σκοτεινῷ δωματίῳ του, ἐπειδὴ δὲ ἐκρύνεν ἀκόμῃ πολὺ, περιεβλήθη πάλιν τὸ μακρὸν καὶ μαλακὸν ἐπανωφόριόν του, καὶ αἰσθάνομενος ἐξητλημένους τὰς δυνάμεις του, ἀπεφάσισε νὰ παραμείνῃ ὀλίγας ἡμέρας εἰς Λυὼν, ὅπως ἀναλάβῃ δυνάμεις διὰ τὴν μέχρι Παρισίων ὁδοιπορίαν, διότι καλῶς ἐγνώριζεν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του θ' ἀπῆται νὰ παρυσιασθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Ἐσυρε τὸν κώδωνα, καὶ ἀμέσως παρουσιάσθη αὐτὸς ὁ ξενοδόχος, ὅστις ὑποκλινθεὶς βαθύτατα ἔστη παρὰ τὴν θύραν εὐσεβῶς ἀναμένων.

— Ἦθελαν κάτι νὰ φάγω, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, πότε εἶνε ἡ ὥρα τοῦ γεύματος;

— Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ διατάξητε, σεβασμιώτατε, ἀπεκρίθη ὁ ξενοδόχος, τὰ πάντα εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἂν καὶ ὀφείλω νὰ σᾶς ζητήσω συγγνώμην ὅτι τὰ φαγητὰ δὲν θὰ εἶνε ἄξια τὸσον ὑψηλοῦ ξένου, τὸν ὁποῖον δὲν ἤμεθα προπαρεσκευασμένοι νὰ δεχθῶμεν.

— ὦ, δὲν εἶμαι καθόλου δύσκολος, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, ὅστις παρετήρει ὅλως ἐκπληκτικὸς τὸν πρὸ αὐτοῦ εὐσεβῆστος ἔτι ὑποκλινόμενον ξενοδόχον· ὑποθέσας δὲ ὅτι συνείθιζε νὰ μετέρχεται τὸ αὐτὸ ὑποκλινῆς ἦθος πρὸς πάντας τοὺς ξένους, εἶπεν ὀλίγον ἀτόλμως·

— Εἶχα εὐχαρίστησιν νὰ μείνω ἐδῶ διὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ἂν τὰ ἔξοδα τῆς διαμονῆς δὲν ὑπερβαίνωσι τὰς δυνάμεις τοῦ κῆπως ἐξητλημένου βαλκαντίου μου.

— Ἡ μεγαλιτέρα τιμὴ διὰ τὸ ξενοδοχεῖόν μου θὰ εἶνε, ὑπέλαβεν ὁ ξενοδόχος μὲ πρόσωπον ἀπαστρέφον ἐκ χαρᾶς, ἂν ἡ σεβασμιότης σας εὐαρεστηθῇ νὰ ἀναπαυθῇ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ τὸ ἐλεεινὸν αὐτὸ δωμάτιον δὲν εἶνε ἄξιον τοιοῦτου ξένου, διὸ διέταξε νὰ ἐτοιμασθῶσι τὰ δωμάτια, τὰ ὁποῖα εἶνε ὠρισμένα διὰ τοὺς πρεσβευτὰς, καὶ σᾶς παρακαλῶ θερμῶς ὅπως λάβητε ἐκεῖ κατοικίαν, καὶ λησμονήσητε ὅτι ἐτόλμησα νὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς τοῦτο.

— Σὲ εἶπα ἥδη, φίλε μου, παρετήρησεν ὁ Βαρίλλης ἐπὶ μᾶλλον ἐκπληκτόμενος, ὅτι τὸ βαλκαντίον μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει μεγάλας δαπάνας, καὶ ὅτι θὰ εὐχαριστηθῶ μὲ ἐν ὅλως διόλου μέτριον οἶκημα.

— ὦ! ἀπήντησεν ὁ ξενοδόχος μειδιῶν καὶ βαθυτέρον ἔτι ὑποκλινόμενος, ἡξέστω ὅτι δὲν φέρει τις μαζὺ τοῦ θησαυροῦ ὅταν ἀναγκάζεται νὰ φύγῃ ἐκ τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ παρακαλῶ εὐσεβῶς τὴν σεβασμιότητά σας νὰ μὴ ἀνησυχή καθόλου διὰ τοῦτο· γνωρίζω ποῖον εἶνε τὸ χρέος μου πρὸς ξένον, ὁ ὁποῖος φέρει εἰς τὸ σπῆναι μου τὴν εὐλογίαν τοῦ Οὐρανοῦ.

Ὁ Βαρίλλης ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἤρχισε νὰ συλλαμβάνῃ ὑπονοίας περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πνεύματος τοῦ ξενοδόχου· ἀλλ' οὗτος μετὰ ἐπιμονῆς πλήρους σεβασμοῦ κατῳρώπως νὰ ἐξαγάγῃ αὐτὸν τοῦ δωματίου, καὶ, ἐνθ' ὅσο ὑπῆρξεν ὡς ἐπὶ βίαν ἀντεπιποιῶντο τὴν τιμὴν τίς νὰ λάβῃ τὸν σάκκον, τὸν ὁδηγήσεν εἰς λαμπρὰν αἴθουσαν φωτεινὴν καὶ πολυτελεῶς εὐτρεπισμένην, ἔνθα ἀμέσως κατόπιν παρετέθη γεῦμα, ἄξιον ἀληθῶς καὶ αὐτῶν τῶν αὐτοκρατορικῶν μαγειρείων.

Ὁ γελωτοποιὸς ἦτο τόσον κατὰκοπος, ὥστε ἔπαυσε σκεπτόμενος περὶ τῆς παραδόξου καὶ ἐκτάκτου ὅλως ὑποδοχῆς, τῆς γινομένης αὐτῷ ἐν πόλει ξένης ὅλως εἰς αὐτόν· ἀφοῦ κατεβόρῃσεν τὸ παρατεθὲν λουκούλλειον γεῦμα, καθ' ὃ ἡ μόνη ἐνίοτε ταραττούσα αὐτὸν ἰδέα ἦτο ἡ τοῦ κατόπιν παρουσιασθησομένου λογαριασμοῦ, ἐξηπλώθη εἰς τὰ στρώματα λαμπρᾶς κλίνης, φερούσης πο-

λυτελῇ μετὰ ξίνα παραπετάσμα-τα, καὶ λησμονῶν τὴν ἐπιπονωτάτην παγετώδη διὰ τῶν Ἀλπεων ὁδοιπορίαν του, ἐκοιμήθη νύκτιμον, μέχρις οὗ τῆς πρωΐας ὁ ἥλιος ἐπεφάνη ἐπὶ τοῦ βελουδίνου τάπητος τοῦ δωματίου του.

Ἡσθάνθη ἐκυτὸν ἐπαισθητῶς ἀνακουφισθέντα καὶ ἀναλαβόντα, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ὁδοιπορίαν του κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν, διότι κατὰ τὴν ἀνατείλασάν εὐδίων πρωΐαν τὸ ἀναζωογονηθὲν καὶ γαλήνιον πνεῦμά του ἤρχετο πάλιν νὰ τρεῖται ὁδονηρῶς ἡ ἰδέα τοῦ λογαριασμοῦ, ὃν ὥφειλε μετ' ὀλίγον νὰ πληρώσῃ. Ἐφοβεῖτο ὅτι παρενόησιν τις συνέβαινε, καὶ ὡς τίμιος ἄνθρωπος ἤθελε νὰ διευκρινήσῃ αὐτήν. Ἐσήμανε τὸν κώδωνα, ἀμέσως δὲ ἐπεφάνη ὁ ξενοδόχος εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος, καὶ βαθυτέρον ἔτι εἰ δυνατόν καὶ μετὰ πλειότερου ἢ πρότερον σεβασμοῦ ὑποκλινόμενος.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης σοβαρῶς, ὅλην αὐτὴν τὴν ἐκτάκτως λαμπρὰν φιλοξενίαν, τὴν ὁποίαν μοῦ προσφέρετε, δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἀποδώσω εἰς παρενόησιν, τὴν ὁποίαν καὶ σεῖς καὶ ἐγὼ συμφέρον ἔχομεν νὰ διευκρινήσωμεν, διότι σὺς ἐπαναλαμβάνεις ὅτι μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ πληρώσω οἴκημα καὶ γεῦμα ὡσὰν ἐκείνο τῆς χιῆς ἐσπέρας.

— Ἐλπίζω ὅτι ἡ σεβασμιότης σας ἔμεινεν εὐχαριστημένη, εἶπεν ὁ ξενοδόχος.

— Δὲν πρόκειται περὶ τούτου, ἀνέκραξεν ὁ Βαρίλλης, ὅστις ἤρχισε νὰ ἀδμονῇ καὶ νὰ πιστεύῃ ὅτι ἤθελον νὰ ἐμπαιξῶσιν αὐτόν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ δὲν θέλω νὰ ἀπατηθῇτε περὶ τοῦ προσώπου μου· εἶμαι ὁ Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικός τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου.

— Ὡ, Θεέ μου! ὑπέλαβεν ὁ ξενοδόχος μετὰ βαθείας θλίψεως, λοιπὸν ἡ σεβασμιότης σας δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ, ἢ μήπως δυσηρεστήθη διὰ κἀνὸν πρᾶγμα; δὲν ἔχετε λοιπὸν, προσέθηκε μετὰ τόνου ἐμφανίζοντος βαθεῖαν θλίψιν, ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἐχευμένην μου; . . .

— Δὲν ζητῶ καθόλου ἐχευμένην, ἀπήντησεν ὀργίλως ὁ Βαρίλλης, εἶμαι ὁ Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικός τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου, ἐννόησέ το καλὰ—τὸ ὄνομά μου δὲν τὸ κρύπτω ποσῶς, καὶ εἰμὶ ποτε νὰ τὸ φωνάξῃς δυνατὰ εἰς οἶονδῆποτε.

— Ἄ . . . ἐννοῶ, εἶπεν ὁ ξενοδόχος μετὰ πονηροῦ μειδιάματος καὶ βαθυτάτα ὑποκλινόμενος, ἡ διαταγὴ τῆς σεβασμιότητός σας θὰ ἐκτελεσθῇ ἀκριβέστατα, ἀμέσως θὰ γνωστοποιηθῇ εἰς ὅλους ὅτι εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου κατοικεῖ ὁ κύριος Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικός τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου, προσέθηκε γελῶν ἀκουσίως, ἀλλὰ προσπαθὼν πλήρως σεβασμοῦ νὰ καταστείλῃ τὸν γέλωτα. — Τώρα δὲ, ἐξηκολούθησε, σπεύδω νὰ διατάξω νὰ παραθέσουν τὸ πρόγευμά σας, καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε ὅτι θὰ σὺς στείλω τὸν πρῶτον ὑπηρέτην μου, διότι ἐγὼ θὰ ἐπιτη-

ρήσω ὁ ἴδιος εἰς τὸ μαγειρεῖον διὰ νὰ ἐτοιμασθῇ τὸ γεῦμα.

Τοῦτο δὲ λέγων ἐκλινε μέχρις ἐδάφους καὶ ἀπῆλθε.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὰ ἔχει χαμένα, ἢ ἐγὼ εἶμαι τρελλός, ἀνεφώνησεν ὁ Βαρίλλης ριπτόμενος ἐν ἀπογνώσει ἐπὶ ἑδρας· εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀπορῶ ὅλας αὐτὰς τὰς ὑπηρετίας, τὰς ὁποίας μοῦ προσφέρει ὡς νὰ ἤλουν κἀνὸν ἔξοχον πρόσωπον. Μήπως δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὁ παράδοχος ξενοδόχος μοῦ νομίζει ὅτι θὰ εἰμὶ πορὸς νὰ μὲ ξεγυμνώσῃ, ἢ μήπως μὲ εἶδε ποτὲ εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ θέλει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ μοῦ ἐκδηλώσῃ τὸν θαυμασμόν του; Ὅχι ἦτο νόστιμον τῶνόντι, ἂν καὶ ἀδύνατον μοῦ εἶνε νὰ τὸ πιστεύσω.

Ὁ πρῶτος ὑπηρέτης τοῦ ξενοδοχείου, ὠρχίος νεανίας ἐν στολῇ, παρυσιάσθη μετ' ὀλίγον, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο ἄλλων ὑπηρετῶν, ὑποκλιθεὶς δὲ βαθύτατα ἐστάθη πλησίον τῆς θύρας, καὶ ἔνευσεν εἰς τοὺς δύο ἄλλους, οἵτινες σιωπηλοὶ καὶ μετὰ θαυμασμοῦ καὶ εὐσεβέστατος προσδεδεμένοι τὸν ξένον παρέθεσαν τὸ πρόγευμα καὶ ἀπεσύρθησαν.

Ἐμεινε δὲ μόνος ὁ πρῶτος, ὅστις ἵστατο μετὰ σεβασμοῦ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν κρατῶν χειρόμακτρον.

Ὁ Βαρίλλης ἔτρωγε πάντοτε καλὰ, ἐκένωσε λοιπὸν οὐκ ὀλίγα ἐκ τῶν παρτεθέντων πινακίων, τέλος δὲ κρατῶν ποτήριον καλοῦ βορδιγαλείου ἀνεκλίθη ῥαθύμως εἰς τὴν ἀναπαυτικὴν ἔδραν του.

— Ὁ σεβασμιώτατος εἶνε εὐχαριστημένος; ἠρώτησε δειλῶς ὁ ὑπηρέτης.

— Καὶ ἂν ἤμην σεβασμιώτατος, ἢ καὶ αὐτοκράτωρ ἀκόμη, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, εἰς τὸν ὅποιον τὸ λαμπρὸν γεῦμα καὶ ὁ ἐξαιρετικὸς οἶνος εἶχον ἀποδώσει ὅλην τὴν εὐθυμίαν του, τίποτε καλλίτερον δὲν εἴμπορῶσα νὰ ἀπαιτήσω.

Ὁ ὑπηρέτης ἐφάνη ἐνθαρρυνόμενος ἐκ τῆς καλῆς διαθέσεως τοῦ ξένου, ἐπλησίασεν ἐν βῆμα καὶ εἶπε συνάπτων ἱκετευτικῶς τὰς χεῖρας.

— Ἄ . . . ἐὰν ἡ σεβασμιότης σας μοι ἐπέτρεπε . . . μίαν μικρὰν παράκλησιν . . . ἐὰν μοι ἐδίδοτε τὴν ἄδειαν . . .

— Λέγε, φίλε μου, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, λέγε ἀφοβῶ, μόνον χρήματα νὰ μὴ μοῦ ζητήσης, ὅ, τι ἄλλο εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸ παραχωρήσω, ἀρκεῖ νὰ δύναμαι.

— Χρήματα; ἀνέκραξεν ὁ ὑπηρέτης μετὰ βαθείας λύπης, ὦ, ἡ σεβασμιότης σας μὲ ἐλαχίσθαι κακῶς, ὅ, τι ζητῶ δὲν εἶνε χρήματα, ἀλλὰ μίαν λέξιν . . . μίαν λέξιν νὰ εἰπῇτε χάριν μου.

— Νὰ δμιλήσω ὑπὲρ σοῦ; Καὶ πρὸς ποῖον ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης—καὶ ἤρχισε νὰ πιστεύῃ ὅτι καὶ ὁ ὑπηρέτης ἔχει τὸ πνεῦμα ὅπως καὶ κύριός του.

— Εἰς τὸν ἀφέντην μου, τὸν κύριον Λεκῶν, ἀ-

πῆντησεν ὁ ὑπηρέτης, οὐτινος τὸ πρόσωπον ἔλαμψεν ἐξ ἐλπίδος ὅταν εἶδε νὰ γίνεται δεκτὴ ἡ αἰτησίς του τόσον εὐμενῶς καὶ φιλικῶς. — Ἄχ, σεβασμιώτατε, ὅλη μου ἡ εὐτυχία ἀπὸ αὐτὸν κρέμαται . . . ὁ κύριος Λεκῶν ἔχει θυγατέρα . . .

— Ἄ, ἐψιθύρισε κατ' ἑαυτὸν ὁ Βαρίλλης, ἐξέχασα . . . εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ παραμῦθον ἔλειπεν ἡ βασιλοπούλα καὶ ὁ βοσκός . . .

— Τὴν ἀγαπῶ, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπηρέτης ἐπὶ μᾶλλον θαρρῶν καὶ μετὰ ζέσεως . . . καὶ ἡ σεβασμιότης σας θὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀγάπην μου, ἂν καὶ μίαν φορὰν μόνον ἤθελον ἰδεῖ τὴν Μαριάνναν . . . εἶνε τόσον ὠραία . . . τόσον καλὴ . . . ἀλλὰ εἶμαι πτωχός, καὶ ὁ κύριος Λεκῶν εἶνε ἀμύπητος καὶ ὑπερήφανος, καὶ θέλει νὰ δώσῃ τὴν κόρην του εἰς ἕνα πλούσιον ἔμπορον, εἰς ἕνα φίλον του χηρεῦμένον, ὁ ὁποῖος εἶνε πολὺ ἡλικιωμένος· καὶ δὲν τὸν ἀγαπᾷ ἡ νέα, ἡ ὁποία μοῦ τὸ ὁμολόγησεν ἡ ἰδία, διότι μόνον ἐμένα ἀγαπᾷ, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πατρὸς της . . . ὦ, θὰ ἤμῃθι καὶ οἱ δύο δυστυχεῖς . . . ἀλλὰ . . . ἐὰν ἡ σεβασμιότης σας ἤθελε . . .

— Καὶ τί εἴμπορῶ νὰ κάμω ἐγὼ; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης, οὐτινος τὴν συμπάθειαν ἤρχισε νὰ ἐλκύη ὁ νεανίας.

— Ἐὰν ἡ σεβασμιότης σας ἐλάμβανε τὴν καλωσύνην νὰ εἰπῇ μίαν λέξιν εἰς τὸν κύριον Λεκῶν ὑπὲρ ἡμῶν . . . ἄχ! πολὺ δύσκολον πρᾶγμα δὲν ζητῶ εἰς τὴν σεβασμιότητά σας, ἀφοῦ ἔργον της εἶνε νὰ ἀποδώσῃ τὴν λύπην καὶ νὰ φέρῃ τὴν χάριν εἰς τοὺς θλιβομένους καὶ τοὺς πᾶσχοντα.

— Τῶνόντι, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, ὡς τώρα ἔκαμα κάμποσους τεθλιμμένους νὰ γελάσουν καὶ νὰ λησμονήσουν τὰ βάσανά των . . . εἰπέ μου, νέε φίλε μου, εἰς τοὺς ποῖος εἶμαι;

Ὁ ὑπηρέτης ἔσυρε φύλλον χάρτου ἐκ τοῦ θυλακίου του καὶ ἀνέγνωσε: Κύριος Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικός τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου.

— Ὡ, ὁ κύριος Λεκῶν τὸ ἔγραψεν εἰς χαρτίον διὰ καθένα ἐξ ἡμῶν, διὰ νὰ μὴ λησμονήσωμεν τὸ ὄνομα . . . καθὼς ἡ σεβασμιότης σας διέταξε.

— Πιστεύεις λοιπὸν, ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης, μὴ δυνάμενος νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, ὅτι ὁ λόγος μου εἴμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐπιβροχὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κυρίου σου;

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐκτελέσῃ ὅ, τι ἠθέλατε ζητήσῃ, ἀπήντησεν ὁ ὑπηρέτης μετὰ πεποιθήσεως.

— Καλὰ, τότε στείλτε μου τὸν ἐδῶ, εἶπεν ὁ Βαρίλλης. — Θέλω τοῦλάχιστον νὰ ἐπωφεληθῶ τὴν τρέλλαν τῶν ἀνθρώπων τούτων διὰ μίαν καλὴν πράξιν, ἐὰν τοῦ ξενοδόχου μου ὁ θαυμασμός πρὸς τὴν τέχνην μου εἶνε τόσον μέγας, ὥστε χάριν μου νὰ ἀλλάξῃ τὰ σχέδιά του περὶ τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς του, εἶπε κατ' ἑαυτὸν, ὅταν ὁ ὑπηρέτης ἀπῆλθε.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ ξενοδόχος παρυσιάσθη.

— Τί διατάσσει ἡ σεβασμιότης σας;

— Κύριε Λεκῶν, μὲ ἐδέχθηκα τόσον ἐξαιρετὰ εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν σου, ὥστε σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ φέρῃς νὰ γνωρίσω καὶ τὴν οἰκογένειάν σου.

— Ποία τιμὴ, σεβασμιώτατε! ἀνέκραξεν ὁ ξενοδόχος τρέμων ὅλος ἐκ τῆς βιαίας χαρῆς, μόνον μίαν θυγατέρα ἔχω, ἡ γυναικά μου ἀπέθανε πρὸ δύο ἐτῶν . . . ὦ! εἴθε νὰ ἤθελε ζῆσαι μέχρι τῆς σημερινῆς ἡμέρας . . .

— Ποτὲ δὲν θὰ ἐπίστευα ὅτι ἡ τέχνη μου εἴμποροῦσε νὰ προκαλέσῃ τόσον ἐνθουσιασμόν, διανοήθη ὁ Βαρίλλης—Καλὰ λοιπὸν, εἶπεν ἀμέσως, φέρε με νὰ ἰδῶ τὴν κόρην σου.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ κύριος Λεκῶν ἀνεφάνη ὀδηγῶν τὴν ὠραίαν Μαριάνναν, καὶ ἐπαρυσιάσθη αὐτὴν δειλῶν καὶ ἐρυθριῶσαν εἰς τὸν ξένον· ἡ μελανὴ κόμη της, οἱ μαῦροι λάμποντες ὀφθαλμοί της, τὰ δροσερὰ χεῖλη καὶ ἡ ἐν γένει μελαγχροινὴ ὄψις της ἀνεδείκνυν τὴν νεανίδα πρότυπον καλλονῆς τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ὁ δὲ Βαρίλλης ἐνόησε πόσον δίκαιον εἶχεν ὁ ὑπηρέτης νὰ τὴν ἀγαπήσῃ, διότι τὸ ἴδιον ἤθελε πράξῃ καὶ αὐτός, ἐὰν ἐπαλλεν ἔτι εἰς τὰ στήθη του καρδίαν εἰκοσάετις.

Ἀπέτεινε προσηγεῖς τινὰς λέξεις πρὸς τὴν νεανίδα, ἡ ὁποία ἀπήντησε δειλῶς καὶ διὰ μονοσυλλάβων, δεικνύουσα βαθύτατον σεβασμὸν πρὸς τὸν ξένον.

— Ἡ κόρη σου εἶνε εἰς ἡλικίαν γάμου, καλὴ μου ξενοδόχε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης . . . ἐπικέφθης ἄρα γε ἀκόμη νὰ τῆς εὔρῃς κἀνὸν καλὸν νέον;

Ὁ κύριος Λεκῶν διηγήθη τότε ὅτι εἶχεν ἐκλέξει ἕνα φίλον του, τὸν οἰνέμπορον Μαρτιέ, ἄνθρωπον ἀσφαλῆ καὶ μὲ χαρκατῆρα καλὸν, εἰς τὸν ὅποιον εἴμπορεῖ νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν εὐτυχίαν τῆς κόρης του μὲ ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην.

— Πολὺ καλὰ . . . πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Βαρίλλης λαμβάνων τὴν χεῖρα τῆς νεανίδος . . . καὶ ἡ δική σου ἡ καρδιά τί λέγει, κόρη μου; παραδέχεται τὴν ἐκλογὴν τοῦ πατρὸς σου;

Τὸ πρόσωπον τῆς Μαριάννας ἐχρόματίσθη ἀμέσως διὰ ζωηροτάτου ἐρυθρίματος. Ἐπὶ τινὰ στιγμὴν ἐφάνη τρέμουσα, ἀλλὰ ἀμέσως ἀναλαβούσα θάρρος εἶπε προσδέπουσα μετ' ἐμπιστοσύνης τὸν Βαρίλλην.

— Ὁχι, σεβασμιώτατε, . . . ἄχ, ὄχι! . . .

Ὁ κύριος Λεκῶν συναφρῶν ὦν καὶ ἔρριψε βλοσυρὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς κόρης του.

— Ὁχι; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης. Ἄ, κακὸν τοῦτο, ἐξηκολούθησεν, εἰς τὸν καλὸν γάμον βάσις πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἀγάπη· καὶ διατί δὲν ἀγαπᾷς τὸν Μαρτιέ, ἠρώτησε φέρων πλησίον του τὴν νέαν, ὁ ὁποῖος εἶνε ἄξιος ἄνθρωπος, καθὼς λέγει ὁ πατήρ σου; . . . μήπως ἡ καρδιά σου δὲν εἶνε ἐλεύθερη, μήπως ἀγαπᾷς κἀνὸν ἄλλον;

— Ἄχ! ναί, ἐψιθύρισε ἡ Μαριάννα.

Ἀστραπαὶ ὀργῆς ἐξηκολούθησαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κύριου Λεκῶν.

— Δοιπόν, κόρη μου, θάρρος, είπεν ὁ Βαρίλλης, ἃς μὴ μείνῃ ῥμισὴ ἡ ἐξομολόγησίς σου· ποῖος εἶνε ὁ εὐτυχής, διὰ τὸν ὁποῖον πάλαι ἡ καρδίᾳ σου;

— Ὁ Πέτρος Κόλας, ἀπεκρίθη ἡ Μαριάννα δυνατὰ τῶρα καὶ μὲ φωνὴν σταθεράν.

Ὁ κύρ Λεκὼν δὲν εἰμύρεσε νὰ κρατηθῇ, καὶ ἀκουσίως ἐκτύπησε τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ποδός· ἀλλ' ἀμέσως ἐντρομος ὅτι τόσον προσέκρουσεν εἰς τὸν ὀφειλόμενον πρὸς τὸν ξένον τοῦ σεβασμὸν, προσέβλεψεν αὐτὸν ἐν ἀγωνίᾳ.

— Δοιπόν, φίλε μου, είπεν ὁ Βαρίλλης σοβαρῶς, ἤκουσες τί συμβαίνει; τί λέγεις δι' ὅλα αὐτά; ... θέλεις νὰ βιάσῃς τὴν καρδίαν τῆς κόρης σου;

— Σεβασμιώτατε, ἀνέκραξεν ὁ Λεκὼν, ὁ Πέτρος Κόλας εἶνε ὑπερέτης μου, νέος πάμπτωχος...

— Εἶνε ἱκανός; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης.

— Ναι, ἀπήντησεν ὁ ξενόδοχος, ὀλίγον διαστάζων, εἶνε τακτικός, ἱκανὸς καὶ πιστός.

— Καὶ σὺ, ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης, δὲν εἶσαι ἀρκετὰ πλούσιος;

— Ὁ Θεὸς εὐλόγησε τὰς ἐργασίας μου, ἀπεκρίθη ὑπερηφάνως ὁ ξενόδοχος, καὶ ἂν δὲν εἶμαι πολὺ πλούσιος, εἶμαι ὅμως εὐχαριστημένος μὲ ὅ,τι ἔχω.

— Καὶ πιστεύεις, είπεν ὁ Βαρίλλης, οὕτινος ἡ τρυφερά καὶ εὐαίσθητος καρδίᾳ ἡσθάνθη ζωηροτάτην συμπάθειαν πρὸς τὴν πρὸ αὐτοῦ ἱκετευτικῶς ἱσταμένην νεάνίδα, πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον τὰς ἐργασίας σου, ἐὰν χάριν τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν χρειάζεσαι περισσότερον, ἤθελες κάμει τὴν κόρην σου δυστυχῆ;

Ἡ ὁρμὴ τῶν ἀγαθῶν τοῦ αἰσθημάτων παρέσυσεν αὐτὸν ἐπὶ μᾶλλον· μετὰ σοβαρότητος καὶ πειθοῦς ὠμίλησε περὶ τῆς ματαιότητος τῶν γηένων ἀγαθῶν καὶ περὶ τῆς σκληρότητος τῶν πατέρων ἐκείνων, οἵτινες τὴν εὐδαιμονίαν τῶν τέκνων τῶν θυσιάζουσιν εἰς τὸν ἀπαίσιον Μαρμωῶν· ταῦτα δὲ μετὰ ἐνδομύχου πεποιθήσεως, διότι δι' αὐτὸν πράγματι μικρὰν εἶχεν ἀξίαν τὸ χρῆμα ἐν τῇ εὐθύμῳ, ἐλαφρῇ καὶ ὑπὸ μόνου τοῦ αἰσθηματος διεπομένη ζωῇ τοῦ καλλιτέχνου, ἣν διήρχετο.

Ἡ Μαριάννα τὸν ἤκουε μὲ ὀφθαλμοὺς λάμποντας ἐξ ἀγαλλιάσεως, ὁ δὲ κύρ Λεκὼν εἶχε τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην πρὸς τὸ στῆθος καὶ ἔτρεμεν ἐν βαθεῖα συγκινήσει.

— Καὶ ἡ σεβασμιότης σου θὰ μὲ ἐσυμβούλευεν, ἠρώτησε τέλος ἀφοῦ ὁ Βαρίλλης ἐτελείωσε τὴν παραίνεσίν του, ἡ σεβασμιότης σου θὰ μὲ διέτασσε νὰ δώσω τὴν κόρην μου εἰς αὐτόν τῆς τὸν Πέτρον Κόλαν;... ὁ ὁποῖος τῶνόντι εἶνε καλὸς καὶ τίμος νέος, καὶ ὠφέλησεν ἕως τῶρα ἀρκετὰ τὸ κατὰστημά μου, διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἀγαπῶ, προσέθηκε.

— Ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος σὲ τὸ διατάσσει, είπεν ὁ

Βαρίλλης μετὰ ἐνδομύχου πεποιθήσεως, καὶ αὐτὸς σου ὁμιλεῖ τώρα διὰ τοῦ στόματός μου.

Ἀντὶ οἷαςδὴποτε ἀπκντήσεως ὁ Λεκὼν ἔτρεξε πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐκάλεσε τὸν Πέτρον Κόλαν, ὁ ὁποῖος ἱστατο ὀπισθεν παραμονεύων.

— Ἡ σεβασμιότης του, είπεν ὁ ξενόδοχος ἀναπνέων ἐλευθέρως, ὠμίλησε διὰ σέ,... τίποτε δὲν ἔμεινε μυστικόν... ἡ Μαριάννα ὠμολόγησε τὴν ἀγάπην τῆς πρὸς σέ· Πέτρε Κόλλα, πάρε την... Διατί δὲν μὲ τὸ ἐλέγετε προητέρω;

Ὁ ἀγαθὸς ξενόδοχος εἶχε συγκινηθῇ, ἡ εὐτυχία τῆς κόρης του ἐφαίνετο ὅτι τὸν ἔκαμνε καὶ αὐτὸν εὐτυχῇ, καὶ δάκρυα ἔρρεον διὰ τῶν στρογγύλων παρειῶν του.

Ὁ Πέτρος καὶ ἡ Μαριάννα ἦσαν ὡς συγχυσμένοι ἐκ τῆς χαρῆς, ἔπειτα δὲ αἴφνης ὡς συναλθόντες ἔδραμον πρὸς τὸν Βαρίλλην καὶ ἡσπασθήσαν τὰς χεῖράς του.

Ἄλλ' οὗτος ἀπέσυρεν αὐτὰς βιαίως καὶ ὀπισθοχώρησε.

— Ὁχι δὰ, ὅχι... ἀνέκραξεν, αὐτὸ δὲν ἀρμόζει εἰς ἐμὲ, λησμονεῖτε ποῖος εἶμαι.

Ὁ κύρ Λεκὼν ἐνευσεν εἰς ἀμφοτέρους ὡς θέλων νὰ ἀναγκασθῇ αὐτοὺς ἀπὸ κινήματος ἀναρμόστου... οἱ νέοι ἀπεσύρθησαν αἰσχυρόμενοι, ἀλλ' εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔλαμπε ζωηρὰ ἡ πρὸς τὸν εὐεργέτην τῶν εὐγνωμοσύνη.

— Τὸ παραμῦθι λαμβάνει καλὸν τέλος, είπε κατ' ἐαυτὸν ὁ Βαρίλλης, ἀλλὰ καιρὸς εἶνε νὰ τελειώσωμεν, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ ἡ ἀποκάλυψις καὶ ἀπογοήτευσις.—Πότε ἀναχωρεῖ τὸ λεωφορεῖον διὰ τὰ Παρίσια; ἠρώτησε τὸν ξενόδοχον.

— Μετὰ μίαν ὥραν, ἀπεκρίθη οὗτος, ἀλλὰ, τί λοιπόν, ἡ σεβασμιότης σας θέλει νὰ μᾶς ἀφήσῃ τόσον ἐγρήγορα;

— Εἶνε ἀνάγκη... μὲ προσκαλεῖ τὸ καθήκόν μου, ἀπεκρίθη ὁ Βαρίλλης.

— Καὶ τὸ γεῦμα, τὸ ὁποῖον ἡτοίμασα; είπε τεθλιμμένος ὁ ξενόδοχος... ἡ σεβασμιότης σας θὰ λάβῃ κακὴν ιδέαν διὰ τὸ ξενοδοχεῖόν μου ἀπὸ τὸ χθεσινὸν δεῖπνον, τὸ ὁποῖον σὰς ἐπροσφέραμεν ἀπροπαρασκευάστοι.

— Τὸ γεῦμα, σὰς παρακαλῶ, νὰ τὸ μεταχειρισθῇτε διὰ νὰ ἐορτάσετε τοὺς ἀρραβῶνας τῶν νέων, ἐλπίζω δὲ ὅτι δὲν θὰ ἀργήσετε νὰ ἐορτάσετε καὶ τοὺς γάμους.

— Εἰς τέσσαρας ἑβδομαδας, σεβασμιώτατε, ἀνέκραξεν ὁ ξενόδοχος, τὰς καλὰς ὑποθέσεις παρέπει τις νὰ τελειώσῃ ἐγρήγορα καὶ χωρὶς νὰ διαστάξῃ... τί ἔχομεν νὰ περιμένωμεν;... Ὁ Πέτρος Κόλας θὰ γείνη σύντροφός μου εἰς τὴν ἐργασίαν, καὶ ἀργότερα θὰ πάρῃ τὴν θέσιν μου ἐν τῇ γῇ γηράσῳ.

Νῦν αἱ περιποιήσεις τῶν δύο εὐτυχῶν νέων ἐστράφησαν πρὸς τὸν ξενόδοχον, ἀλλ' αὐτὸς ἀπέκρουσεν αὐτὰς δείξας διὰ τοῦ βλέμματος τὸν ξένον.

— Ἡ σεβασμιότης σας ἔχει ἀνάγκην νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως, είπεν, ἀφοῦ μάλιστα πρόκειται... εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναχωρήσῃ μὲ τὸ λεωφορεῖον... ποῖος ἐξευτελισμός!... εἰς ποίους καιροὺς ζῶμεν! προσέθηκε μετὰ βαθέως στεναγμοῦ.

Ὑποκλιθέντες δὲ ὅλοι βαθέως πρὸ τοῦ Βαρίλλης, ἀπῆλθον τοῦ δωματίου, ἀφήσαντες αὐτὸν μόνον.

Μετὰ μίαν ὥραν παρουσιάσθη πάλιν ὁ ξενόδοχος καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι καιρὸς ἦτο νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ γραφεῖον τῶν λεωφορείων, ὅτι τὸ ὄχημα τοῦ ξενοδοχείου ἦτο ἐτοιμον πρὸς τοῦτο, καὶ ὅτι παρεκάλει μετὰ τῆς κόρης του καὶ τοῦ γαμβροῦ του νὰ τοῖς παραχωρήσῃ τὴν τιμὴν νὰ τὸν συνοδεύσωσιν.

— Ὁχι δὰ, ὅχι... είπεν ὁ Βαρίλλης ἀρνούμενος... τὸ τοιοῦτον θὰ ἐκίνει τὴν περιέργειαν τοῦ κόσμου καὶ εἰμποροῦσε νὰ μὲ φέρῃ εἰς δύσκολον θέσιν.

— Ὅπως διατάσσει ἡ σεβασμιότης σας, ἀπεκρίθη ὁ ξενόδοχος ὑποκλινόμενος καὶ δεικνύων ὅτι ἐνόησε... ἀλλὰ ὁ Πέτρος Κόλας πρέπει νὰ σὰς συνοδεύσῃ... οὕτε ἀφίνει νὰ λάβῃ ἄλλος τὴν τιμὴν αὐτήν.

— Καλὰ, είπεν ὁ Βαρίλλης... ἀλλὰ εἶνε καιρὸς... ἃς πηγαίνωμεν.

Εἰς τὸν προθάλαμον περιέμενον ὁ Πέτρος καὶ ἡ Μαριάννα, ὀπισθεν δ' αὐτῶν ἱστατο ὅλοι οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ ξενοδοχείου.

Τότε ὁ κύρ Λεκὼν λαμβάνων ὕφος ἐπίσημον ἠρώτησεν·

— Ἡ σεβασμιότης σας ἔμεινε εὐχαριστημένη κατὰ τὴν διαμονὴν τῆς εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου;

— Περισσότερον εὐχαριστημένος ἦτον ἀδύνατον νὰ μείνω.

— Τότε ἃς ἐπιτρέψῃ ἡ σεβασμιότης σας, ἐξηκολούθησεν ὁ ξενόδοχος μετὰ δισταγμοῦ, νὰ ἐκφράσω μίαν τολμηρὰν παράκλησιν... εἶνε πολὺ ὅ,τι ζητῶ... ἀλλ' ὅμως ὀλίγον διὰ τὸν ἀνεξάντλητον θησαυρὸν, τὸν ὁποῖον ἡ σεβασμιότης σας ἔχει εἰς χεῖρας...

Ὁ Βαρίλλης ἔτρεμε. Τὸ φάσμα τοῦ λογαριασμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τινὰς στιγμὰς εἶχε λησμονήσει, παρουσιάσθη πάλιν εἰς τὴν φαντασίαν του.

— Δοιπόν, τί ἐπιθυμεῖτε; ἠρώτησεν.

— Ὁ, σεβασμιώτατε, ἐφώνησεν ὁ κύρ Λεκὼν, ζητῶ γονυκλιτῶς δι' ἐμὲ καὶ τοὺς ἰδιούς μου... δι' ὅλον μου τὸ ξενοδοχεῖον τὴν... εὐλογίαν σας.

Ὁ Βαρίλλης συνεκρατήθη. Παρ' ὀλίγον ἐξερρήγνυτο εἰς γέλωτα ἀκούσας τὴν παράδοξον αἰτησιν· ἀλλ' ἀμέσως ἐκυρίευσεν αὐτὸν ἀλλόκοτός τις συγκίνησις ἥμα ἀντίκρουσε τὰ ἱκετευτικὰ βλέμματα τῆς ὠραίας Μαριάννας καὶ εἶδε τὰς χεῖρας τεινομένης πρὸς αὐτὸν ἱκετευτικῶς.

Ὑψωσε τὴν χεῖρα.

Πάντες δὲ ἐκλιναν γόνυ.

— Ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου εἴη ἐφ' ὑμᾶς, ἐφώνησε συγκινημένος ὁ Βαρίλλης, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ εἴη πάντοτε πρὸς ὑμᾶς ἱλαρὰ, ὡς ἡ ἰδική μου πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἔρχονται πρὸς με, ἵνα ἐπιλάβωνται τῶν μεριμνῶν τῶν καὶ τὰς καρδίας αὐτῶν ἀνακουφίσωσιν ἀπὸ πάσης θλίψεως.

Ἐπειτα διηυθύνθη πρὸς τὸ ἀναμείνον ὄχημα, ὁ Πέτρος Κόλας συνώδευσε αὐτὸν καὶ ἐκάθησε μετὰ σεβασμοῦ ἐπὶ τῆς ὀπισθεν θέσεως, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔμενον γονυπετεῖς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ὠραίας Μαριάννας πλήρεις εὐγνωμοσύνης παρηκολούθουν τὸν ἀναχωροῦντα.

Ὁ Βαρίλλης ἀφίκετο εἰς Παρίσιους. Μετὰ δύο δὲ ἡμέρας ἐνεφανίσθη πάλιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ζωηρῶς ἐπευφημοῦντος τοῦ πλήθους.

Ἐν τῇ θεάτρῳ εὐρίσκετο καὶ ὁ Ναπολέων, ὅστις κατὰ τὸ πρῶτον διάλειμμα προσεκάλεσε τὸν εὐνοούμενόν του, ἐχαίρετισεν αὐτὸν φιλικῶς καὶ τὸν ἠρώτησε πῶς ἐτακτοποιήσε τὰς ὑποθέσεις του καὶ πῶς ἐπέρασεν εἰς τὸ ταξίδι του.

Ὁ Βαρίλλης, οὕτινος τὸ πνεῦμα δλόκληρον κατεῖχεν ἔτι ἡ παρὰδοξος δεξιώσεις ἡ γενομένη αὐτῷ εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης» ἐν Λυὼν, διηγήθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὰ συμβάντα αὐτῷ, καὶ πῶς ἐπωφελήθη τὴν παράδοξον πρὸς αὐτὸν εὐλάβειαν τοῦ ξενοδοχείου, ὅπως κάμῃ εὐτυχεῖς τοὺς δύο νέους. Θέλων δὲ νὰ διασκεδάσῃ τὸν αὐτοκράτορα διηγήθη προσέτι καὶ τὴν παράκλησιν τοῦ ξενοδοχείου, ἐξαίτουμένου τὴν εὐλογίαν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ξενοδοχείου του, προσθέσας ὅτι ἀπὸ ὅλους τοὺς θεατὰς, οἱ ὁποῖοι ἐκεῖ ἐγέλων διὰ τὰς κωμικὰς παραστάσεις του, οὐδεὶς βεβηλῶς θὰ ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀποδίδουσι τόσῃν ἀξίαν εἰς τὴν εὐλογίαν ἐνὸς γελωτοποιοῦ.

— Ἡ εὐλογία ἐνὸς καλοῦ ἀνθρώπου φέρει πάντοτε καλὸν καὶ εὐτυχίαν, είπε σοβαρῶς ὁ Ναπολέων· ἀλλὰ, ἐξηκολούησε, κινῶν τὴν κεφαλὴν, ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ εἶνε πολὺ παράδοξος, κάτι πρέπει νὰ κρύπτεται ἐδῶ.

Προσκαλέσας δὲ τὸν ὑπασπιστὴν του,

— Εἶνε ἐδῶ ὁ δούξ τοῦ Ὁτράντου; ἠρώτησε.

— Μάλιστα, Μεγαλειότηατε.

— Εἰπέτε τον νὰ ἔλθῃ ἐδῶ.

Ὁ Φουκὲ, ὁ ἰδρυτὴς καὶ διευθυντὴς τῆς θαυμασίας ἐκείνης πανδαήμονος μυστικῆς ἀστευομίας, ἥτις περιέβαλλεν δλόκληρον τὴν κοινωνίαν διὰ τοῦ ἀφανοῦς μὲν, ἀλλὰ τόσον δυνατοῦ αὐτῆς μίτου, παρουσιάσθη εἰς τὸ θεαρεῖον τοῦ αὐτοκράτορος.

— Διηγῆσου εἰς τὸν δούκα τὴν ἱστορίαν σου, διέταξεν ὁ Ναπολέων τὸν Βαρίλλην.

— Εἰς δατῶ ἡμέρας θέλω νὰ ἔχω τὴν ἐξήγησιν ὅλου τοῦ συμβάντος, είπε πρὸς τὸν Φουκὲ, ὅτε ὁ Βαρίλλης ἐτελείωσε, — τῶρα πῆγαίνε εἰς τὴν

σκηνήν, ἐξηκολούθησεν ἀποτεινόμενος εἰς τὸν κομικόν, διότι τὸ κοινὸν ἤρχισεν νὰ ἀνυπομονῇ.

Μετὰ οὐκ ὀλίγας ἡμέρας ὁ Βαρίλλης προσεκλήθη εἰς τὰ ἀνάκτορα.

— Ἐγὼ τὴν ἐξήγησιν τῆς παραδόξου ἱστορίας σου εἰς Αὐδὸν, εἶπεν ὁ Ναπολέων μειδιῶν, ὅτε ὁ γελωτοποιὸς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ὁ Βαρίλλης προσέβλεψε τὸν αὐτοκράτορα περιμένων.

— Εἰς τὸ ταξίδι σου ἔφερες ἐρυθρὰν κουκούλαν εἰς τὴν καρδίαν; ἠρώτησεν ὁ Ναπολέων.

Ὁ Βαρίλλης κατένευσεν.

— Καὶ μακρὸν σκοτεινοῦ χρώματος ἐπαιωνφόρι;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.

— Λοιπὸν... ὁ καλὸς ἐκεῖνος κύρ Λεκὼν σὲ ἐξέλαβεν ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀπειθεῖς μὲς ἐκείνους κυρίους καρδιναλίους, τοὺς ὁποίους ἐδίωξα ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν καὶ τοὺς κρατῶ περιορισμένους εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ὁ Βαρίλλης προσέβλεπε τὸν αὐτοκράτορα ἐκπληκτος, καὶ ἐπληξε διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον.

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀρετὰ νόστιμον, εἶπεν ὁ Ναπολέων, καὶ δὲν ἀξίζει νὰ τὸ ἀποκαλύψωμεν; ἂς ἀφήσωμεν τὸν εὐσεβῆ ξενοδόχον καὶ τὴν ὠραίαν Μαριάνναν νὰ πιστεύουν ὅτι ἔλαβον τὴν εὐλογίαν ἀπὸ πραγματικὸν σεβασμιώτατον καὶ ἀνὰ διὰ νὰ τοὺς εἶνε ἀκόμη προσφιλεστέρη ἢ ἀνὰ μνησίς σου, πρέπει νὰ κάμῃς ἐν δώρον γαμήλιον εἰς τὴν νύμφην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωκες τὴν εὐτυχίαν.

Καὶ λαβὼν ἀπὸ τῆς τραπέζης μικρὰν θήκην ἤνοιξεν αὐτήν.

Μετὰ κορυφῆς θαυμασμοῦ παρετήρησεν ὁ Βαρίλλης πολυτελὲς κόσμημα φέρων λαμπροὺς ἀδάμαντας.

Ὁ Ναπολέων ἔτεινεν εἰς τὸν ἡθοποιὸν φύλλον χάριτος.

— Γράψε, εἶπεν.

Ὁ Βαρίλλης ἔλαβε τὸν κάλαμον.

«Τῇ Ὁραίᾳ Μαριάννᾳ, ὑπηγόρευσεν ὁ αὐτοκράτωρ, δῆγμα εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν προσενοχθεῖσάν μοι φιλοξενίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός της. Ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου εἴη ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν σύζυγόν σου».

Ὁ Βαρίλλης ἐτελείωσε.

— Τώρα ὑπόγραψε: Β. Κ.

— Εἰμπορὶ νὰ ζητήσω ἐξήγησιν ἀπὸ τὴν Μεγαλειότητά σας;

— Βαρίλλης Κομικὸς, ἀπεκρίθη ὁ αὐτοκράτωρ,... ἀλλὰ, προσέθηκε μετὰ λεπτοῦ μειδιάματος, εἰμπορεῖ τις, ἂν θέλῃ, νὰ θεωρήσῃ τὸ Β ὡς τὸ ἀρχικὸν γράμμα ὀνόματος μυστικοῦ τηρουμένου, καὶ τὸ Κ εἰμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ ὡς σημαῖνον Καρδιναλίος.

Γελῶν ἔγραψε τὰ γράμματα ὁ Βαρίλλης εἰς τὸ τέλος τοῦ φύλλου, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἔκλεισε τὴν

θήκην ἵνα ἀποστείλῃ αὐτὴν διὰ τινος πράκτορος τῆς μυστικῆς ἀστυνομικῆς εἰς τὴν κόρην τοῦ κύρ Λεκῶν.

— Εἰξεύρετε, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης σοφικῶς καὶ μελαγχολικῶς, ὅτι μὲ ἐξηγάγετε ἀπάντης, ἡ ὁποία ἐκολάκευε πολὺ τὴν φιλαυτίαν μου;

— Πῶς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ.

— Εἶχα πιστεύσει, εἶπε μὲ θλίψιν ὁ Βαρίλλης, ὅτι καὶ ὁ ἡθοποιὸς εἰμπορεῖ διὰ τῆς τέχνης του νὰ ἀποκτήσῃ τόσον σεβασμὸν, ὥστε νὰ δύναται νὰ προσεγγίσῃ τὴν εὐτυχίαν εἰς ἄλλους... ἀλλὰ ἦτον ἀπάτη τῆς φαντασίας μου.

— Θεωρεῖς λοιπὸν διὰ τίποτε τὸ ὅτι κάμνεις ἐμὲ νὰ γελῶ—ἐμὲ, πρὶν τοῦ ὁποίου ὁ κόσμος τρεῖται; εἶπεν ὁ Ναπολέων ὑπερηφάνως.

— Ἀ! συγγνώμην, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρα τοῦ αὐτοκράτορος.

Εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης» τὸ πολυτελὲς κόσμημα, τὸ ὁποῖον διεβιδάσθη διὰ τόσον μυστηριώδους τρόπου, διήγειρεν ἀπερίγραπτον χαρὰν, οἱ λαμπροὶ ἀδάμαντες ἐκόσμησαν τὴν εὐτυχὴ νύμφην κατὰ τὴν τελευταίαν τῶν γάμων τῆς ἀλλὰ δὲν ἔλαμπον ζωηρότερον τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ὁ κύρ Λεκὼν διέτρεξε τὸν κατάλογον τῶν ὀνομάτων τῶν καρδιναλίων, καὶ πολλὰς ἔκαμεν ὑποθέσεις, τίς νὰ ἦτο ὁ ὑπ' αὐτοῦ φιλοξενηθεὶς ἐδῶν, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα ἤρχιζεν ἀπὸ Β.—ἀλλ' οἱ νεόνυμφοι περιέλαβον τὸν αἴτιον τῆς εὐτυχίας των εἰς τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην προσευχῶν των, χωρὶς νὰ πολυπραγμονήσῃ διὰ τὸ ὄνομα του, ἡ εὐτυχία των διέμεινεν ἀδιατάρακτος, τὸν δὲ εὐθυμον, γαλήνιον καὶ εἰρηνικὸν βίον των συνώδευσεν πάντοτε ἡ εὐλογία τοῦ γελωτοποιοῦ.

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ].

ΙΑΠΩΝΩΝ ΕΞΕΙΣ

Ὁ τρόπος τῆς οἰκοδομῆς τῶν οἰκιῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ εἶνε ἔτι εἰς ἄκρον ἀπλοῦς καὶ ἀρχαῖος, ὅλας τὰς βελτιώσεις καὶ τελειοποιήσεις, ἃς ὁ πολιτισμὸς ὀσημέραι εἰσάγει εἰς τὸν βίον. Συνήθως ἡ οἰκία συνίσταται μόνον ἐκ στέγης στήριζομένης ἐπὶ στύλων, διανομὴ δὲ καὶ διαχωρίσεις τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῆς διὰ τοίχων οὐδέποτε γίνονται, ἀλλὰ μόνον ἐλαφρὰ κιγκλιδώματα χωρίζουσι τὰ δωμάτια, ἀφ' ὧν ἐντελῶς ἐλλείπουσι τὰ ἐπιπλά. Ἀντ' αὐτῶν δὲ βλέπει τις πανταχοῦ μέγα ὄρει χαλκινὸν κάτοπτρον σχήματος στρογγύλου ἐπὶ τὸ πολὺ, στήριζόμενον ἐπὶ ἐνὸς ποδός, οὗτος τὸ μὲν ἐμπροσθεν εἶνε κατὰ τὸ μάλλον ἢ τὸν κοῖλον, ἡ δὲ ὀπισθεν ἐπιφάνεια κοσμεῖται διὰ λεπτῶν καὶ χαριέντων ἀναγλύφων. Τὸ κάτοπτρον τοῦτο εἶνε τὸ κυριώτερον καὶ λαμπρότερον τῆς ἰαπωνικῆς οἰκίας ἐπιπλόν, οὐχὶ τόσον διότι εἶνε ἀπαραίτητον εἰς τὰς Ἰαπωνίδας διὰ τὴν λίαν

περίτεχνον διευθέτησιν τῆς κόμης αὐτῶν καὶ τὸν χρωματισμὸν τοῦ προσώπου, ὅσον διότι, κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ θεωρεῖται ὡς «ἡ ψυχὴ τῆς γυναίκος», καθὼς τὸ ξίφος θεωρεῖται ὡς ἐμβλημα τῆς θεότητος.

Μεταξὺ τῆς προικὸς νυμφευομένης νεάνιδος ἀνάγκη ὑπάρχει νὰ εὐρίσκωνται πάντοτε δύο τοῦλάχιστον κάτοπτρα. Εἰς αὐτὰ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μικάδου, ὅπου αἱ κυρίαι κατ' ἀρχαίον ἔθος διασκευάζουσι τὴν κόμην εἰς μίαν ἀπλὴν πλεξίδα ὀπισθεν κρεμασμένην, εἰς τοὺς ἰαπωνικοὺς ναοὺς, τὸ κάτοπτρον κατέχει τὴν διαπρεπεστέραν θέσιν, οἱ δὲ τοῦ μέλλοντος ἐξηγηταὶ μαντεύονται οὐχὶ ἐκ τῶν γραμμῶν τῆς χειρὸς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν τῷ κατόπτρῳ εἰκόνας. Πόθεν ἡ τόσῃ σπουδαίᾳ σημασίᾳ ἡ ἀπονεμομένη εἰς τὸ σκεῦος τοῦτο; Ἡ ἐξήγησις τούτου εὐρίσκεται ἐν τινὶ παραδόξῃ ἀναγομένη εἰς τοὺς μυθικοὺς χρόνους τῆς Ἰαπωνικῆς ἱστορίας.

Ἡ παράδοσις αὕτη δὲν στερεῖται ποιητικῆς τινος χάριτος, καὶ ἀξίζει νὰ τὴν ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα. Λέγεται δηλ. ὅτι, ὅτε θεοὶ μόνον ἔτι κατῴκουν τὴν γῆν, ἡμέραν τινὰ ὁ θεὸς τῆς θαλάσσης τοσοῦτον κατετρόμαξε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Σελήνην, καὶ τόσον ἔπαθε ἐκ τοῦ τρόμου αὐτῆς ἡ θεὰ, ὥστε χολωθείσα σφόδρα ἀπεσύρθη εἰς τι σπήλαιον, ἐνθα διέμενεν. Οἱ θεοὶ, λυπούμενοι ἐπὶ τούτῳ, ἐβουλεύοντο πῶς νὰ ἐξαγάγῃσιν αὐτὴν ἐκεῖθεν, ὅτε ὁ μάλλον ἐξ αὐτῶν πανούργος καὶ φιλάρεσκος εἶπεν ὅτι πρὸς ἐξιλέωσιν τῆς θεᾶς πρέπει νὰ κατασκευάσωσιν εἰκόνα αὐτῆς ἀπεικονίζουσαν αὐτὴν ὠραιότεραν ἢ ὅσῳ πράγματι ἦτο. Τὴν ἰδέαν ταύτην ἀπεδέχθησαν ἄσμενοι οἱ θεοὶ, ἀμέσως δ' ὁ Ἥφαιστος κατασκεύασεν κάτοπτρον ἐν σχήματι Σελήνης. Τοῦτο ἐκομίσθη πρὸς αὐτήν, ἡτις μὴ δυναμένη νὰ ἀντιστῇ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ παρατηρήσῃ τὴν εἰκόνα αὐτῆς, ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα, οὕτω δὲ δεσμευθεῖσα, καθ' ὃν χρόνον ἦτο βεβουλισμένη εἰς θεωρίαν τῆς εἰκόνης τῆς, δι' ἀχυρίνου σχοινίου, ἀπήχθη ἐκεῖθεν.

Κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν Ἰαπώνων ἡ Σελήνη, ἰδοῦσα ὅτι ὁ θεὸς αὐτῆς ἔγγονος, ὁ πάππος τοῦ πρώτου τῆς Ἰαπωνίας βασιλέως, ὑπέταξε τὸν κόσμον ὀλόκληρον, ἐδώρησεν αὐτῇ τρία πράγματα, ἦτοι ἕνα λίθον πολύτιμον ὡς σύμβολον τοῦ γυναικείου πνεύματος, ἐν ξίφος ὡς ἐμβλημα τῆς δυνάμεως καὶ ἀνδρείας, καὶ ἐν κάτοπτρον ὡς ἀπεικόνισμα τῆς ψυχῆς τῆς. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐγχειρίζουσα εἶπεν αὐτῇ: «Εἰς τὸ κάτοπτρον τοῦτο παρατῇ εἰς τὴν ψυχὴν μου, διατῇ αὐτὸ εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ τίμα αὐτὸ ὡς ἡθελες τιμᾷ καὶ ἐμὲ αὐτήν».

Αἱ κατὰ τὸ 1879 συμβᾶσαι γεννήσεις ἐν Παρισίοις ἀνέρχονται εἰς 41,674, ἐκ δὲ τῶν γεννηθέντων 14,655 εἰσὶ νόθα. Οἱ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος γενόμενοι γάμοι εἶνε 18,906.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ.

Ἦπρητής προσάγεται ἐνώπιον τοῦ ἀστυνόμου ὅτι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔκλεπτε χρήματα ἀπὸ τῷ θυλάκιον τοῦ ἐπενδύτου τοῦ κυρίου του.

Ὁ κύριος. — Εἶνε κάμποσαις ἡμέραις ὅπου παρετήρησα, ὅταν τὸ πρῶτ' ἐφοροῦσα τὸ γελῶ μου, ὅτι ἀπὸ τὴν τσέπη μου ἔλειπαν χρήματα, καὶ πρὶν πάντων φράγκα ἀργυρᾶ καὶ μισὰ φράγκα.

Ὁ ἡπρητής ἀπορρημάτως καὶ ἀφελῶς. — Ὡ κύριε ἀστυνόμε, ἐγὼ ποτὲ δὲν τὰ ἐδιάλεγα!

Εἰς δημοτικὸν σχολεῖον.

Ὁ δάσκαλος. — Ὅταν ἀπὸ μίαν μονάδα ἀφαιρέσῃτε τέσσαρα τέταρτα, τί μένει ὑπόλοιπον; Οὐδενίᾳ ἀπάντησις.

— Προσέξετε καλὰ νὰ μὲ ἐννοήσετε· ἐὰν κόψετε ἕνα καρπούζι εἰς τέσσαρα κομμάτια, καὶ τὰ φάτε καὶ τὰ τέσσαρα, τί θὰ μείνῃ;

Οἱ μαθηταὶ ὅλοι μιᾷ φωνῇ:

— Οἱ σπόροι, δάσκαλε!...

Ἡ Κυρία Μ* * εἶνε γυνὴ τφόντι εὐφυῆς, καὶ οὔτε προσπαθεῖ καθόλου νὰ κρύψῃ τὰ σκρανταδύο της ἔτη, ὅπως ἄλλαι πράττουσι συνήθως.

Πρὸ τινος ἡδυλόγος τις ἀπετόλμησε νὰ ἐκφράσῃ φιλοφρόνημά τι διὰ τοὺς ὀφθαλμούς της, οἱ ὁποῖοι πράγματι εἶνε ὠραιότατοι ἀκόμη.

— Ἀ, φίλε μου, λέγει ἡ κυρία, ... δὲν ἀξίζει καὶ τὸν κόπον νὰ δοιλοῦμεν δι' αὐτούς... Ὅχι μόνον ἐπέρχαν τὴν ἡλικίαν τῶν ἐπιθέσεων, ἀλλ' εὐρίσκονται εἰς τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ὑπάρχει ἡ μεγαλιτέρα ἀνάγκη ὑπερασπίσεως.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Δὲν τολμῶμεν νὰ πείνωμεν χεῖρα ἐπαίτου πρὸς τοὺς διαβάτας, διότι μὲς ἀναγκαίως ἀπὸ τῆς πράξεως ταύτης ἡ ὑπερηφάνεια δὲν ἔχομεν δ' οὐδὲ τόλμην ἀρετὴν διὰ νὰ τοὺς γυμνώσωμεν προτεινόντες εἰς αὐτοὺς τὸ πυροβόλον. Διὰ νὰ προμηθευθῶμεν λοιπὸν ὀλίγα χρήματα μὲ ὀλιγώτερον ἐξευτελισμὸν καὶ ὀλιγώτερον κίνδυνον, δαίνεσθαι. Τοῦτο εἶνε ὁ μέσος ὁδὸς μεταξὺ κλοπῆς καὶ ἐπαιτείας.

* * Ἡ κολακεία εἶνε κίβδηλον νόμισμα, εἰς τὸ ὁποῖον δίδει ἀξίαν μόνον ἡ ματαιότης ἡμῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πολλάκις ἠκούσθη ὅτι κύνες ἐδιδάχθησαν νὰ ἐκτελῶσι διαφόρους ἐργασίας, οἷον νὰ φέρωσι κἀνίστρα, ἐφημερίδας κτλ. ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ κλέπτωσιν.

Τελευταῖον ἐν Παρισίοις ἐργάτης τις, Κ* Δελακρά, ἔλυσεν τὸ πρόβλημα τοῦτο. Αὕτη ἐδίδαξε

τὸν κύνα της νὰ κλέπτῃ κρέας ἐκ τῶν κρεοπωλείων.

Ὁ κ. Πήγης, κρεοπώλης τῆς ὁδοῦ Δαγερ, παρετήρησε συνεχῶς ὅτι τεμάχια κρέατος μεγάλης ἀξίας ἔλλειπον ἐκ τῆς κρεομάθρας, ἐκαρὰδὸν δὲ νὰ συλλάβῃ τὸν κλέπτην, ὅτε ἡμέραν τινὰ παρετήρησε κύνα ἱκανῶς βωμάλειον, ὅστις, ἐπωφελούμενος τὴν στιγμήν καθ' ἣν οὐδεὶς ἔβλεπε πρὸς τὸ μέρος του, ἤρπασε τεμάχιον κρέατος ἀξίας 10 φράγκων καὶ ὤχετο ἀπὸ αὐτοῦ. Ὁ κρεοπώλης ἠκολούθησε τὸν κύνα μέχρι τῆς οἰκίας, εἰς ἣν ἐκρύβη, καὶ παρέμεινεν ἔξω ὀλίγα λεπτά ἐν τῇ ὁδῷ, εἶτα δὲ εἰσελθὼν εὗρε τὴν κ. Δελακροά κόπτουσαν τὸ τεμάχιον τοῦ κρέατος. Τὸ ἐγγλημα συνελήφθη ἐπ' αὐτοφῶρον. Ἐνώπιον δὲ τῆς ἀστυνομίας ἡ κυρία αὕτη ὡμολόγησεν ὅτι ὁ κύων της ἀπὸ τινος χρόνου εἶχεν ἐπιδοθῇ εἰς αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα!

Πρὸ μηνὸς περίπου δ' ἐν Βιέννῃ διάσημος ἱατρός Billroth ἐξετέλεσε θαυμασίαν ἐγχείρησιν. Γυνή τις ἡλικίας τεσσαράκοντα τριῶν ἐτῶν προσβεβλημένη ὑπὸ καρκίνου τοῦ στομάχου μετὰ μεγάλῃ συστολῇ τοῦ πυλῶροῦ, ἥς ἡ κατάστασις ἐθεωρεῖτο ἀπληπισμένη, ἐσώθη διὰ τῆς ἀποκοπῆς τοῦ προσβεβλημένου μέρους. Ὁ ἐμπειρότατος χειρουργός, ἀνοίξας τὸ ὑπογάστριον τῆς πασχούσης κατὰ μῆκος τῆς κυρτότητος τοῦ στομάχου, ἐξήγαγεν ἐκ τῆς κοιλότητος τὸ προσβεβλημένον ὄργανον.

Ἡ ὁπῇ τοῦ στομάχου εἶχε τοιαύτην ἐκσάρκωσιν καὶ ἦτο τόσοσιν συνασπασμένη, ὥστε μόλις ἦτο δυνατόν νὰ εἰσχωθῇ εἰς αὐτὸν μολυβδογραφίς.

Ὁ Billroth ἐκοψεν δολοκλήρον τὸ ἐφθαρμένον μέρος, ὅπερ εἶχε 14 ὑφεκτομέτρων περιφέρειαν· οὕτως ὁ στόμαχος ἐσμικρύνθη καὶ ἐχωρίσθη εἰς δύο τεμάχια, τὸ ἐν μεγαλύτερον τοῦ ἄλλου, ἅτινα ἀκολούθως συνεξάρησαν διὰ κλωστῆς μεταξωτῆς, γενομένων πλειοτέρων τῶν πεντήκοντα ραφῶν ἐπὶ τοῦ στομάχου. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν μόνων ἡβδομάδων ἡ τὴν ἐγχείρησιν ὑποστᾶσα γυνὴ εὐρίσκειτο εἰς οὕτως εὐχάριστον κατὰστασιν, ὥστε ἠδύνατο νὰ χωνεύῃ χωρὶς κόπον κρέας καὶ οἶνον, μετὰ δὲ τινος ἡμέρας ἡλπίζετο ὅτι ἤθελεν ἀναλάβει ἐντελῶς.

Ἡ λαμπρὰ ἐπιτυχία ἐγχειρήσεως οὕτως ἀκροσφαλοῦς παρήγαγε βαθεῖαν αἵσθησιν εἰς τὸν ἱατρικὸν κόσμον.

— Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω γεγονότος λαμβάνουσα ἀφορμὴν βιενναῖα τις ἐφημερίς διηγεῖται νόστιμόν τι ἀνέκδοτον τοῦ δόκτορος Billroth.

Ὁ ἱατρός οὗτος φαίνεται ὅτι εἶνε εἰς ἄκρον ἀφρημένος.

Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ἐν Βιέννῃ ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν, ὁ νέος ἱατρός ἐπρομηθεύθη καὶ αὐτὸς, ὡς οἱ πλείστοι τῶν συναδέλφων του, μικρὰν πλάκα, ἐφ' ἥς ἐπέγραψε τὰς λέξεις: Nicht zu Hause, ἥτοι Δὲν

εἶνε μέσα, καὶ ἦν ἀνῆρτα εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς ἐξήρχετο.

Τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν ἔκαμε χρῆσιν τῆς πλάκας, τοσοῦτον ἦτο ἀφρημένος ὅτε ἐθῆκεν εἰς τὸν οἶκόν του, ὥστε ἐκλαβὼν τὴν ἐπὶ τῆς θύρας ἐπιγραφὴν ὡς ἀποτεινομένην καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ἴδιον, κατέβη ὀπίσω τὴν κλίμακα ψιθυρίζων — «*Α, δὲν εἶνε μέσα*».

— Ἐν τινι συνεδριάσει τῆς Σχολῆς τῆς ἱατρικῆς ἐν Νέῃ Ὑόρκῃ, γενομένη ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ δέρματος, προσήγαγον μικρὸν αἰθίοπα ἐπὶ νομαζόμενον παῖδα Λεοπάρδον. Ὁ ἐκ γενετῆς αἰθίωψ οὗτος ἤρξατο ἀπὸ τινων χρόνων λευκαίνόμενος. Στίγματα λευκά ἐν ἀρχῇ, μεγέθους ὅσον κεφαλὴ καρφίτσας, ἀνεφάνησαν ἐπὶ τοῦ δέρματος αὐτοῦ, ἅτινα ἀδιακόπως ἐμεγεθύνοντο. Ὁ εἰσηγητὴς τῆς Ἑταιρίας, λέγει ὁ Ἀγγελιασφόρος τῶν Ἠρωμένων Πολιτειῶν, διατείνεται, ἰδὼν τὸν Λεοπάρδον πρὸ τριῶν ἐτῶν, ὅτι οὗτος θέλει τοῦ χρόνου προϋπόντος ἀποβάλλει ἐντελῶς τὰ μέλαν χρώμα. Ὁ Λεοπάρδος ἔχει ἡλικίαν 11 ἐτῶν.

— Ἐξ ἐκθέσεως Ἑταιρίας τινὸς τοῦ Βερολίνου ἐπὶ τῆς ἐγκυμνάσεως τῶν περιστερῶν μανθάνομεν τὰς ἐξῆς περιέργους πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν τούτων. Κατὰ τὸν τελευταῖον διαγωνισμόν ἡ περιστέρα, ἥτις ἔλαβε τὸ πρῶτον βραβεῖον τῷ 1880, διέτρεξεν εἰς 5 ὥρας 27', τὴν ἀπόστασιν, ἥτις διαχωρίζει τὴν Κολωνίαν ἀπὸ τοῦ Βερολίνου, ἥτις μετρούμενη κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀριθμεῖ 474 χιλιόμετρα. Διέτρεχε λοιπὸν ἡ περιστέρα 1445 μέτρα κατὰ λεπτόν, εἶνε δὲ ἡ πτήσις αὕτη ἡ ταχύτερα τῶν μέχρι τοῦδε γνωστών.

— Ἡ μακροτάτη γέφυρα τοῦ κόσμου εἶνε σήμερον ἡ πρὸ τινων μηνῶν ἀποπερτωθεῖσα ἐπὶ τοῦ Βόλγα ποταμοῦ ἐν Ῥωσίᾳ, ἥς τὸ μῆκος υπερβαίνει τὰ 1,400 μέτρα. Εἰς κατασκευὴν αὐτῆς ἐχρηιάσθησαν τρία ἔτη, ἡ δὲ ὅλη δαπάνη τοῦ ἔργου ἀνῆλθεν εἰς 4,630,000 ρουβλίων.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Εἰς τοὺς διατηροῦντας ἀποθήκας πετρελαίου ἢ ἄλλων εὐφλεκτῶν ὑλῶν συνιστῶμεν τὸν ἀσφαλτοῦς τρόπον ἀμέστου ἀποσβέσεως πυρκαϊῶν συμβαινουσῶν ἐξ ἀναφλέξεως τῶν τοιούτων ὑλῶν, ὅν ἀναγινώσκουμεν εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς γαλλικῆς Ἑταιρίας τῆς ὑγιεινῆς: Εἰς τὰ μέρη, ἐνθα ὑπάρχουσιν αἱ εὐφλεκτοὶ ὑλαί, τίθενται πυτίναι (μαργάλαι φιάλαι) πλήρεις ὑγρᾶς ἀμμωνίας, αἵτινες ἅμα ἀρξάμενης τῆς ἐκ τοιούτων ὑλῶν πυρκαϊᾶς ἐκρήγνυνται ἐκ τῆς θερμότητος, ἡ θοραύονται ὑπὸ τινος, τρεπομένου εἰς φυγὴν· ἡ ἐκχεομένη δὲ ἀμμωνία κατασβεννύει τὴν πυρκαϊάν.

ΑΘΗΝΑΙ, — ΤΥΠΟΓΡ. ΚΟΡΙΝΘΗΣ ΠΑΤΕΙΑ «ΣΜΟΝΟΙΑΣ»